Ազգ
Azg armenian daily
19 ԱՊՐԻԼ 1997, ՇԱԲԱԹ # 73 (1327)

Կիպրոսի խորհրդարանը հարգում է 1915 թ. Եղեռնի զոհերի հիշատակը

ՆԻԿՈՍԻԱ, 18 ԱՊՐԻԼ. ՅՈՐՔ ՏԵՐ-ԲԱՐԹՈՂ. Երեկ, հինգշաբթի, Կիպրոսի խորհրդարանը 1 րոպե լռությամբ հարգեց Հայկական ցեղասպանության զոհերի հիշատակը: Նախաձեռնության հեղինակն էր խորհրդարանի խոսնակ եւ Կիպրոսի Հանրապետության նախկին նախագահ Սպիրոս Քիպրիանուն, որ պատգամավորներին կոչ արեց հիշել այս ամսվա զույգ «սեւ տարեդարձները», այսինքն թուրքերի կողմից հայոց ցեղասպանությունը եւ Կիպրոսի հանգուցյալ առաջնորդ Մակարիոս Սրբազանի դեմ բռնաբարվածը, որ ճանապարհ հարթեց 1974 թ. թուրքական բանակի ներխուժման առաջ: Խոսելով խորհրդարանի իր պաշտոնակիցների առաջ, Կիպրոսի խորհրդարանում հայ համայնքի ներկայացուցիչ Պետրոս Գալայճյանը երախտագիտություն հայտնեց եւ հայտարարեց. «Հելլենիզմը, ինչպես հայությունը, այսօր էլ շարունակում է դիմագրավել թուրքական ծավալապաշտությանը»: Ռոտոնդոս ծափերի տակ նա շարունակեց. «Կովկասում ազատ եւ ուժեղ Հայաստանը երաշխիք է նաեւ ուժեղ եւ անկախ Կիպրոսի համար»: Մինչ այդ հայտարարվել էր, որ Ապրիլի 24-ի նշումն այս տարի եւս դրվել է հանրապետության նախագահ Գլաֆկոս Քլերիդեսի հովանու ներքո: Հիշատակի հանդիսության գլխավոր բանախոսը է լինելու Հունաստանում Հայաստանի դեսպան Արման Կիրակոսյանը: Մասնակցելու են բոլոր կուսակցությունները: Նույն օրը Մելգոնյան կրթ. հաստատության մեջ բացվելու է նկարչական հատուկ ցուցահանդես:

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԵԱՀԿ-ը հետաքննում է սահմանային միջադեպը

Հեռախոսազրույց Լ. Տեր-Պետրոսյանի եւ Հ. Ալիեւի միջեւ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 18 ԱՊՐԻԼ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Թուրան» գործակալությունը, վկայակոչելով Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության մամուլի ծառայությունը, ապրիլի 16-ին տարածել է տեղեկատվություն ղարաբաղա-ադրբեջանական սահմանի հարավային տեղամասում տեղ գտած միջադեպի մասին, որի ժամանակ, իբր, ղարաբաղյան զինված կազմավորումները գնդակոծել են այն ավտոմեքենան, ուր գտնվում էր ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Անջեյ Կասպերչիկը:

Այդ կապակցությամբ ԼՂՀ ղեկավար Լեոնարդ Պետրոսյանը ապրիլի 17-ին հանդիպել է Լեռնային Ղարաբաղում հավատարմագրված ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցչի պաշտոնային օգնական Մարկ Սկովհարդի հետ, որը մասնակցում է ադրբեջանական եւ ղարաբաղյան զինված ուժերի շփման գծի մոնիթորինգին: Ինչպես հաղորդում է ԼՂՀ կառավարության մամուլի քարտուղար Լեոնիդ Մարտիրոսյանը, զրույցի ընթացքում կողմերը նշել են հակամարտության գոտում հրադադարի պայմանակարգի պահպանման կարեւորությունը: Լ. Պետրոսյանը հաստատել է Լեռնային Ղարաբաղի պատրաստակամությունը այսուհետեւ խստորեն պահպանել զինադադարի պայմանները:

Մեկնաբանելով «Թուրան» գործակալության հաղորդագրությունը, ուր Ա. Կասպերչիկին վկայակոչելով մեղադրանք է պարունակվում ղարաբաղյան կողմի հասցեին, Մ. Սկովհարդը նշել է, որ հրապարակման մեջ արտահայտված կարծիքը չի կարելի համարել ԵԱՀԿ տեսակետ: Այն ավելի շուտ գործակալության խմբագրի աշխատանքի արդյունք է: Մ. Սկովհարդը հայտնել է նաեւ, որ ԵԱՀԿ-ն շարունակում է հետաքննությունը միջադեպի բոլոր հանգամանքները պարզելու նպատակով: Նրա խոսքերով, միաժամանակ խորհրդատվություններ են վարվում դեսպան Կասպերչիկի եւ ԵԱՀԿ գործող նախագահի միջեւ: Եվ քանի դեռ արդյունքում որոշակիություն չկա, թե ով է միջադեպի պատասխանատուն, ԵԱՀԿ-ն չի կարող հանդես գալ կատարվածի գնահատականը պարունակող հատուկ հայտարարությամբ:

ԵԱՀԿ ներկայացուցիչը ընդգծել է, որ նմանօրինակ հրապարակումները միայն նյարդայնություն են առաջացնում հակամարտության կողմերի մոտ եւ խանգարում ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորման գործընթացին, տարածաշրջանում ամուր եւ երկարատեւ խաղաղության հաստատմանը:

Ինչպես հաղորդում է Արմենպրեսը, ապրիլի 18-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի միջեւ տեղի ունեցավ հեռախոսազրույց:

Ըստ ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայության տեղեկատվության, երկու երկրների ղեկավարներն անհանգստություն են արտահայտել հայ-ադրբեջանական սահմանում վերջերս հաճախակի դարձած փոխհրաձգությունների կապակցությամբ:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ Հեյդար Ալիեւը պայմանավորվել են ցուցում տալ պաշտպանության նախարարություններին խստագույնս պահպանելու հրադադարի ռեժիմը:

Եվրախորհրդարանը դեմ է Թուրքիային զենք վաճառելուն

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ, 18 ԱՊՐԻԼ, «ՍԱՅՓՐԵՍ ՈՒԻՔԼԻ»: Եվրախորհրդարանն այսօր վերահաստատեց իր դիրքորոշումը Թուրքիային զենք վաճառելու նկատմամբ եւ քննադատեց եվրոպական այն կառավարություններին, որոնք շարունակում են զենք տրամադրել այդ երկրին, հակառակ մարդու իրավունքների մարզում Թուրքիայում շարունակվող խախտումներին: Տաք քննարկումներից հետո խորհրդարանն ընդունեց իր անդամներից Կլաուդիա Ռոթի (Գերմանիա) տեղեկագիրը, որ հաստատում է, թե Թուրքիայում նախկին բարով շարունակվում են «կտտանքներն ու անպատժելիությունը» անվտանգության մարմինների կողմից եւ այլախոհները դեռեւս պատժվում են բանտարկությամբ: Տեղեկագիրը մասնավորապես քննադատում է Գերմանիայի կառավարությանը, որ միայն 1995 թ.-ին համաձայնվել է Թուրքիային 180 միլիոն գերմանական մարկի զենքի վաճառքին: «Բոլոր անդամ երկրներից պահանջվում է վերջ տալ զենքի առաքումներին դեպի Թուրքիա», եզրակացնում է եվրախորհրդարանի ընդունած բանաձեւը: Նշանակալից է, որ այս քվեարկությունը 2 շաբաթով կանխում է եվրամիություն-Թուրքիա ժողովը, որի ընթացքում Անկարան մտադիր է նյութական նոր միջոցներ խնդրել եվրամիությունից:

ՄՈՍԿՎԱ

Ա. Լեբեդ. «Ղարաբաղցիների ցեղասպանության ենթարկվելու մտավախությունը հիմնավորված է»

18 ԱՊՐԻԼ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Այսօր Մոսկվայում տեղի ունեցավ Ալեքսանդր Լեբեդի մամլո ասուլիսը, որը նվիրված էր ռուսաստանյան մամուլի ներկա կացությանը: Ռուսաստանի ԱԽ-ի նախկին քարտուղարն ահազանգեց, որ համաձայն անցյալ տարվա աշնանը մշակված ծրագրի, տնտեսական կառույցները այժմ ակտիվորեն սկսել են գնել մամուլի միջոցները: Այնպես որ վտանգ կա, որ շուտով ռուսաստանյան մամուլը կդառնա գործադիր իշխանության մենաշնորհ: Ըստ Լեբեդի, այդ ծրագրի հեղինակն առաջին փոխվարչապետ Անատոլի Չուբայսն է, որի տնօրինմանը մամուլի հետ կապված հարցերի հանձնելը ոչ այլ ինչ է, քան ազատ մամուլի վերջին կղզյակները վերացնելու փորձ: Ալեքսանդր Լեբեդն այժմ երկրի ամենահեղինակավոր գործիչների վարկանիշերի ցուցակում երկրորդն է, զիջելով միայն առաջին փոխվարչապետ Բորիս Նեմցովին: Պատասխանելով «Ազատության» թղթակցի հարցերին, թե արդյոք նա ունի՞ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ծրագիր եւ ինչպե՞ս է գնահատում ղարաբաղցիների այն մտավախությունը, որ Ադրբեջանի մաս կազմելու դեպքում Լեռնային Ղարաբաղի բնակչությունը կարող է ենթարկվել ցեղասպանության, գեներալն ասաց հետեւյալը. «Երկուշաբթի օրը ես Հայաստանում կլինեմ եւ տեղում կգնահատեմ ղարաբաղյան հակամարտության հետ կապված հարցերը: Իսկ ինչ վերաբերում է ղարաբաղցիների մտավախությանը, ապա այն բանից հետո, երբ ավելի քան 2 մլն հայեր մի քանի օրվա ընթացքում մորթվեցին իրենց պատմական հայրենիքի տարածքում եւ դա տեղի ունեցավ 1915 թվականին, իհարկե ցեղասպանության ենթարկվելու մտավախությունը միանգամայն հիմնավորված է: Դեռ կենդանի են նրանք, ովքեր դա հիշում են: Դա ժողովրդի գենետիկ հիշողության մեջ է»:

Այսօր Ադրբեջանը ազատ կարձակի ընդամենը հինգ քաղաքացիական գերիների

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ինչպես արդեն հաղորդվել է, այս շաբաթվա վերջին պլանավորվում էր ադրբեջանցի եւ հայ գերիների փոխանակում, որոնց այցելում էին ԿԽՄԿ ներկայացուցիչները: Պայմանավորվածության համաձայն, ադրբեջանական կողմը համաձայնել էր ազատել 12 գերիների (որոնցից մեկը Ռուսաստանի քաղաքացի, արդեն ազատվել եւ ուղարկվել է Ռուսաստան), ղարաբաղյան կողմը՝ չորս ռազմագերիների: Սակայն, նախնական տվյալներով, ապրիլի 19-ին Ադրբեջանն ազատելու է ընդամենը 5 քաղաքացիական անձանց: Ռազմագերիները կազատվեն միայն հաջորդ շաբաթ:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Ղրղզստանի նախագահ Ասկար Ակաեւը կժամանի Երեւան

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ապրիլի 21-ին պաշտոնական այցով Հայաստան կժամանի Ղրղզստանի Հանրապետության նախագահ Ասկար Ակաեւը:

Բարձրաստիճան հյուրը Երեւանում հանդիպում կունենա Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ: Հայաստանի նախագահի նստավայրում տեղի կունենան հայ-ղրղզական բանակցություններ, կստորագրվեն մի շարք փաստաթղթեր:

Ղրղզստանի նախագահը կայցելի նաեւ Երեւանի ոսկերչական գործարան, Մատենադարան, ծաղկեպսակ կդնի Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակը հավերժացնող հուշահամալիրին:

Ասկար Ակաեւին կշնորհվի Հայաստանի Ազգային ակադեմիայի պատվավոր դոկտորի կոչում:

Ղրղզստանի նախագահը առաջին անգամ է Հայաստանում: Երեւանից կմեկնի Թբիլիսի:

Առանձին ծրագրով Երեւանում հանդիպումներ կունենա նաեւ Ասկար Ակաեւի տիկինը: Նա կայցելի Մ. Փարաջանովի տուն-թանգարան, գեղագիտական դաստիարակության կենտրոն:

ՀԱՆՐԱՀԱՎԱՔ

Դաշինքը խաղաղ ճանապարհով իշխանության հասնելու հույս ունի

Մայիսը քաղաքական աշխուժության նոր փուլ է խոստանում

Երեկ ապրիլի 18-ին, Ազատության հրապարակում հավաքված քաղաքացիների թիվը կազմում էր շուրջ 2 տասնյակ հազար, եւ այդ ցուցանիշը, ըստ երեւույթին, հետընտրական շրջանում արձանագրվածների շարքում առավելագույնն է: Փաստորեն դա վկայությունն է այն բանի, որ մեզանում դեռ չի մարել քաղաքացիական ակտիվությունը, իսկ հանրապետության բնակչության զերակշռող հատվածի պայքարը հանուն օրինականության եւ սեփական իրավունքների, ներառում է համապատասխան շարունակություն: Ընդ որում, նշված դատողությունը հենված է ոչ միայն մայրաքաղաքի օրինակի վրա, այլ նաեւ հետեւում է մարզերում եւ հանրապետական նշանակության քաղաքներում տիրող կացությունից: Ազգային դաշինքի վերջին հանդիպումները Գավառի, Սիսիանի, Եղեգնաձորի, Աշտարակի, Վանաձորի բնակչության հետ կոչված են լրացնելու վերը նշված ենթադրությունը: Այդուամենայնիվ՝ ի՞նչ ուղղությամբ է այսուհետեւ ընթանալու ընդդիմության պայքարը եւ Դաշինքի գործնական հեռանկարները: Հրանտ Կարապետյանը (ՀՅԴ), Պարույր Հայրիկյանը (ԱԻՄ), Սեյրան Ավագյանը, Վազգեն Մանուկյանը (ԱԺՄ) եւ այլք երեկ մանրամասնորեն կանգ առան հատկապես այդ խնդրի վրա, հայտնելով այն համոզվածությունը, որ մեր երկիրը անկախ այսօրվա վիճակից կարող է եւ կդառնա ժողովրդավարական պետություն: Հանրապետությունում փաստորեն այսօր առկա է հեղափոխական իրադրության ձեւավորող գործոններից այն, երբ իշխանավորները այլեւս չեն կարող ղեկավարել, իսկ ժողովուրդը չի ցանկանում գոյատեւել հին եղանակներով: Սակայն երեկվա հանրահավաքում չլսվեց հեղափոխական եւ ոչ մի կոչ, քանզի Ազգային դաշինքը համոզված է, որ հենվելով բնակչության կամքի վրա իշխանության փոփոխությունը հնարավոր է իրականացնել խաղաղ ճանապարհով: Այդպիսի խաղաղ մի ցույց նախատեսվում է անցկացնել Եղեռնի օրը ժամը 11.00-ին կազմակերպելով քայլերթ Ազատության հրապարակից Ծիծեռնակաբերդ: Մայիսի 2-ին ժամը 17.00-ին Ազգային դաշինքը նախատեսում է հրավիրել հերթական հանրահավաք, եւ ընդհանուր առմամբ մայիս ամիսը խոստանում է քաղաքական աշխուժության նոր փուլ:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՍԵՄԻՆԱՐ

Հասարակական կարծիքի անկում, կենսամակարդակի անկում... եւ զարգացման ոչ մի միտում

Սոցիոլոգները տխուր կանխատեսումներ են անում

«Հասարակական կարծիքն, իմ տվյալներով, անկում է ապրում», այսպիսի հայտարարություն կատարեց ՀՀ ԳԱԱ փիլիսոփայության եւ իրավունքի ինստիտուտի տնօրեն, հայկական սոցիոլոգիական միության նախագահ Գեւորգ Պողոսյանը Ֆ. Էբերտի հիմնադրամի կողմից անցկացվող երեկվա հերթական սեմինարում «Սոցիալ-քաղաքական իրադրությունը Հայաստանում հասարակական կարծիքի հայելու մեջ» թեմայով իր զեկուցման ժամանակ: Սոցիոլոգի ասելով, անկումն այնքան խորն է, որ կդժվարանան անգամ քաղաքական ու սոցիալական իրավիճակի հարցում կատարել: Ընդ այդ, ինչպես խոստովանեց, Հայաստանով հիմա ոչ ոք չի հետաքրքրվում եւ նման հետազոտություն կատարելու առաջարկ չեն էլ անում:

Նման իրավիճակը պրն Պողոսյանը նախագահական ընտրությունների հետեւանք է համարում, որը լուրջ իրադարձություն համարեց մեր հասարակական կյանքի համար: Հասարակական կարծիքի անկման պատճառները հիմնավորելու նպատակով պրն Պողոսյանը պայմանական բաժանում կատարեց հասարակության տրամադրությունները ներկայացնելով ընտրություններից առաջ, ընտրությունների պահին եւ հետո: Սոցիոլոգիայի ինստիտուտի ուսումնասիրության արդյունքները հիմք ընդունելով, պրն Պողոսյանը հայտնեց, որ ընտրություններից առաջ քաղաքական օտարվածություն կար, ժողովուրդն օտարված էր իշխանություններից, որի մի դրսեւորումն էլ բնակչության արտահոսքը համարեց: Գերմանիայում ձեւավորվող նոր սփյուռքի օրինակը, նրա ասելով, այդ իրավիճակի արտացոլումներից մեկն է՝ չեն ցանկանում հայրենիք վերադառնալ, որի պատճառը եւ քաղաքական է, եւ սոցիալական, եւ ռազմավարական... ավելի հակիրճ հեռանկար չեն տեսնում հայրենիքում եւ ընտանիքի նվազագույն կենսամակարդակի անկումը նրանց դուրս է մղում:

Պրն Պողոսյանն անդրադառնալով ընտրություններից առաջ սոցիոլոգների կողմից արված կանխատեսումներին, կրկին ղեկեց, որ իրենց մասնագիտական շրջանակի համար անսպասելին տեղի ունեցավ: Նախ ժողովրդի նման ակտիվ մասնակցություն չէր ակնկալվում ընտրություններին, ընդդիմության համար միավորվելու հիմքեր չէին տեսնում, անսպասելի էր նաեւ Վազգեն Մանուկյանի ստացած ձայների քանակը: Նրա ասելով, ընդդիմության համար էլ՝ անսպասելի էր ձայների նման բաշխումը, սակայն պատկերը փոխվեց միավորվելուց հետո: Վերջին նշի հետ համաձայն չէին հատկապես «Գերագույն խորհուրդ պատգամավորական ակումբ» կազմակերպության անդամները, իսկ ակումբի սոցիոլոգիական կենտրոնի տնօրեն Անահիտ Սարգսյանը հիշեցրեց, որ իրենց երկրորդ հետազոտության արդյունքներով ճիշտ կանխատեսում էին կատարել, որն արդարացվեց ընտրությունների արդյունքներով: Ճիշտ է, պրն Պողոսյանը խոստովանեց, որ իրենց տեսակետի հիմքում հուլիս ամսվա ուսումնասիրության տվյալներն են ընկած, բայց եւ չնահանջեց մեկ անգամ եւս կրկնելով նախագահական ընտրությունից մեկ շաբաթ առաջ արած իր այն հայտարարությունը, թե Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը կընտրվի առաջին փուլով:

Եթե մինչեւ ընտրությունները սոցիալական առումով ախուժություն էր նկատվում, ապա ընտրություններից հետո, նրանց դիտարկման արդյունքներով, կենսամակարդակի անկում է տեղի ունեցել: Դրան նպաստել են վարչապետերի փոփոխությունները, դոլարի կուրսի անկումը. «բիզնեսը արագ է արձագանքում քաղաքական անկայուն վիճակներին»: «Եվ զարգացման միտում չենք նկատում այսօր», ավելացրեց սոցիոլոգիայի ինստիտուտի տնօրենը, դժվարանալով նաեւ գնահատականներ տալ ընտրություններից հետո ժողովրդի տրամադրություններին: Ոմանք այն պատահական վիճակ են համարում, մյուսները կարծում են, թե ընտրություններից հետո ժողովուրդը ջարդվեց, իսկ պրն Պողոսյանի կանխատեսումով, այս վիճակը հասարակության քայքայում է բերում եւ պատճառը փոխադարձ անվստահությունն է: «Բոլոր երկրներում իշխանությունները ժողովրդին բացատրություն են տալիս լուրջ քաղաքական քայլեր կատարելիս, որը մեզ մոտ անտեսվում է»: Նրա կարծիքով, այդ երեւույթը պառակտման դաշտ է ստեղծել, ժողովուրդն էլ փոխադարձաբար իշխանություններին է արհամարհում:

Եզրափակելով ասելիքը, սոցիոլոգների միության նախագահը հետեւյալ կանխատեսումն արեց. ներքին պառակտումը բարիք չի խոստանում եւ քայքայելու է ժողովրդավարության հենույները:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

«Հայմամուլը» չգիտի՞ իր բաժանորդագրելիք պարբերականների անունները

Վերջերս «Հայմամուլը» լույս է ընծայել «1997 թ. II կիսամյակի ՀՀ եւ ՌԴ թերթերի եւ ամսագրերի անվանացանկը»: Եթե այս երկու էջանոց ցուցակը մի կողմից աչքի է ընկնում իր գեղատիպությամբ, մյուս կողմից պարունակում է այնպիսի ակնբախ սխալներ, որ մնում է միայն զարմանալ...

Թվարկենք դրանք.

«ՄԱՐԶ Հայաստան» (ճիշտը **«Մարզական Հայաստան»**, կրճատման դեպքում գ-ի կողքը պետք է դրվեր հապավման կետը), «НК АРМЕНИЯ» (ճիշտը «НК Республика»), «Республика Армении» (ճիշտը **«Республика Армения»**), «Ռյա Թազա» (նախընտրելի էր անունը գրել կյուրեղյան տառերով կամ **«Ռյա թազա»** ձեւով), «ЭКс Экспресс» (ճիշտը **«Эис Эксп-РЕСС»**), АИФ «Здоровье» (ճիշտը **АиФ «Здоровье»**) նմանապես АИФ «Молодой» (ճիշտը **АиФ я молодой**), «Аргументы и Факты» (ճիշտը «Аргументы и факты»), «НЕЙРОХИРУРГИЯ» (ճիշտը **«Нейрохимия»**), «Լրաբեր» (ճիշտը **«Լրաբեր հասարակական գիտությունների»**), «ՀՀ Սահմանադրական դատարանի տեղեկագրեր» (ճիշտը **«ՀՀ Սահմանադրական դատարանի տեղեկագիր»**), «Հանդես Երեւանի Համալսարանի») (ճիշտը **«Հանդես Երեւանի համալսարանի»**), «Лит Армения» (չգիտես ինչո՞ւ երկրորդ բառը մեծատառով են տպել, ճիշտը **«Литературная Армения»** կամ կրճատ տեսքով **«Лит. Армения»**), «Футбол +» (ճիշտը **«Ֆուտբոլ +»**, այս թերթը հայերեն է):

Կան նաեւ այլ «մանր-մունր» սխալներ: Այսպես ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի ամսագրերի անունների սկիզբը պետք է դրվեր ՀՀ ԳԱԱ հապավումը, «Экономика и жизнь» թերթի «անհատ բաժանորդների համար» տողի թվանշանները ճեղքված յուրաքանչյուրով ձախ են տեղափոխված, «02» եւ «Երգուկ» թերթերի անունները հանկարծ չակերտավորվել են մինչ մյուս պարբերականները չակերտների մեջ չեն, «Հանուն առողջության» թերթի 3 ամսվա բաժնեգնի մի զրոն չի տպվել, որով այն «Հայմամուլը» բաժանորդագրում է ընդամենը... 10 դրամով, փոխանակ 100 դրամի: Կասկած է հարուցում նաեւ «Մարզական Հայաստան» թերթի 1 ամսվա բաժանորդագինը, որը նշված է 400 դրամ, մինչ 3 եւ 6 ամսվա բաժանորդագներն են համապատասխանաբար 1300 եւ 2600 դրամ, այսինքն ոչ թե 400, այլ 433 դրամի բազմապատիկները, հետեւաբար թերթի 1 ամսվա բաժանորդագինը հավանաբար ոչ թե 400, այլ 450 դրամ է:

Ընթերցողների եւ մամուլի այսօրվա ու վաղվա ուսումնասիրողների գործը հեշտացնելու համար «Հայմամուլից» (եւ ոչ միայն նրանից») խնդրվում է ավելի բծախնդիր լինել եւ հանելուկների տպագրությունը թողնել պարբերականներին ու ժամանցային հրատարակություններին:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Վարչապետը «Կանազ» գործարանում հանդիպեց խոշոր ձեռնարկությունների տնօրենների հետ

Երեկ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանն այցելեց «Կանազ» բաց բաժնետիրական ընկերություն: Արդյունաբերության նախարար Աշոտ Սաֆարյանի, «Կանազ» բաժնետիրական ընկերության խորհրդի նախագահ Ռոբերտ Ենգոյանի ուղեկցությամբ վարչապետը եղավ ձեռնարկության տարբեր արտադրամասերում:

Ինչպես տեղեկացնում են ՀՀ վարչապետի գրասենյակից, «Կանազում» Ռոբերտ Քոչարյանը հանդիպում ունեցավ նաեւ հանրապետության արդյունաբերական խոշոր ձեռնարկությունների տնօրենների հետ: Հանդիպման նպատակն էր լսել ձեռնարկությունների խնդիրների մասին, քննարկել ստեղծված վիճակից դուրս գալու հնարավորությունները: Ինչպես նշեց վարչապետը, բոլոր ոլորտներում կառավարությունը պետք է ունենա գործունեության հստակ ծրագիր եւ նպատակ: Կարեւորելով արդյունաբերության զարգացման ծրագիրը, նա շեշտեց առաջնային ուղղությունները ճշտելու անհրաժեշտությունը: Տնօրենները խոսեցին ձեռնարկությունների խնդիրների մասին, իրենց մտահոգությունն արտահայտեցին վարվող հարկային, դրամավարկային, ինվեստիցիոն քաղաքականության վերաբերյալ, նշեցին դրանց վերանայման անհրաժեշտությունը: Առաջադրված խնդիրների վերաբերյալ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանը ներկայացրեց իր մոտեցումները: Նա նշեց, որ բարեփոխումները պետք է շարունակվեն, բայց դրանց պետք է տալ հստակ նպատակ: Արդյունաբերության աշխատանքի վերականգնման համար նա կարեւորեց համապատասխան օրենսդրական դաշտի ստեղծումը, ինչպես նաեւ ճիշտ հարկային, մաքսային ու ինվեստիցիոն քաղաքականությունը:

Զորավար Անդրանիկի կենսագիրը՝ 75 տարեկան

Ծննդյան 75 եւ ստեղծագործական կյանքի 20-ամյակի առթիվ դոկտ. Անդրանիկ Չելեպյանի պատվին վերջերս Դետրոյթի Թեքեյան մշակութային միությունը ՀԲԸՄ-ի Ալեք եւ Մարի Մանուկյան դպրոցի դահլիճում ժողովրդական մեծ հանդիսություն է կազմակերպել: Բացման խոսքով հանդես է եկել ԹՄՄ-ի տեղական մասնաճյուղի նախագահ Մանյա Գազազյանը, որը կարդացել է ԹՄՄ կենտրոնական վարչության շնորհավորական ուղերձը:

Այնուհետեւ նա թեմ է հրավիրել ծանոթ մտավորական եւ հասարակական գործիչ Երվանդ Ազատյանին՝ շարունակելու երեկոն: Դպրոցի դասատուներից Շուշան Մինասյանը ներկայացրել է հոբելյարի կենսագրությունը, որից հետո խոսք է առել Չելեպյանի որդին՝ հոգեբույժ դոկտ. Ջեկ Չելեպյանը, որ հոր գրքերը համարել է «ճիշտ ժամանակին» հրատարակված գործեր, որոնք ոգեկոչման աղբյուր պետք է ծառայեն ազատամարտիկների համար:

Վերջում հոբելյարը իր շնորհակալական խոսքն է ուղղել երեկոյի կազմակերպիչներին, հովանավորներին եւ բոլոր մասնակիցներին:

Անդրանիկ Չելեպյանը ծնվել է Քեսաբում, 1922-ին: Ավարտել է տեղի Հայ ավետարանական վարժարանը, ուսանել Հալեպի ամերիկյան քոլեջում, որտեղ 1945–49 թթ. դասավանդել է անգլերեն եւ թվաբանություն: 27 տարի անընդմեջ աշխատել է Բեյրութի ամերիկյան համալսարանի քնախոսության բաժանմունքում: 1977-ին Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի օրերին գաղթել է ԱՄՆ եւ աշխատանքի անցել ՀԲԸՄ Ալեք Մանուկյան վարժարանում: Հեղինակ է «Զորավար Անդրանիկը եւ Հայ հեղափոխական շարժումը» եւ «Հեղափոխական դեմքեր» գրքերի: 1994-ին Հայաստանի ԳԱ պատմության ինստիտուտը նրան շնորհել է պատմության դոկտորի աստիճան:

Չափանիշ բնագավառի համար

Հինգշաբթի օրը տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ Արդյունաբերողների եւ գործարարների միության նախագահ Արամ Վարդանյանը հայտնեց, որ Եվրամիության TACIS ծրագրի շրջանակներում միությունը շահել է 1 մլն դոլարի շնորհ (գրանտ), որն ուղղվելու է սեփականաշնորհված ձեռնարկությունների կառուցվածքային բարեփոխումներին (արտադրատեսակների բարձացում, օտարերկրյա գործընկերների ընտրություն, ֆինանսավորման աղբյուրների հայթայթում, ներդրումների համար նպաստավոր պայմանների ստեղծում): Ծրագրի նպատակն է ընտրել 6 տարբեր ճյուղերի ձեռնարկություններ եւ մոդել դարձնել ողջ բնագավառի համար: Ձեռնարկությունները կընտրվեն մրցութային կարգով, դրանք պետք է լինեն հեռանկարային եւ առաջին հերթին ունենան բարձր որակավորված մենեջմենթ: Միաժամանակ կարողություն պետք է ունենան առաջարկելու բազմատեսակ ապրանքներ:

Ծրագիրը Բրյուսել է ներկայացրել իտալական «Վենետո» խորհրդատվական ընկերությունը, որն աշխատանքի մեծ փորձ ունի Հայաստանում: Նրանց առջեւ խնդիր է դրված օժանդակել նաեւ Հայաստանում համանման խորհրդատվական ընկերության կայացմանը, որը ծրագրի ավարտից հետո կաշխատի հայկական ձեռնարկությունների հետ:

Ա. Գ.

Հեռախոսավարձը նախատեսվում է 600 դրամ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես արդեն հաղորդվել է, համապատասխան գերատեսչություններում քննարկման փուլում էր գտնվում հեռախոսների եւ հեռախոսային խոսակցությունների սակագների վերանայման վերաբերյալ նախագիծը: ՀՀ կապի նախարարությունից Արմենպրեսին հայտնեցին, որ նախագիծը հաստատվել է այդ գերատեսչությունների կողմից եւ ներկայացվել կառավարություն՝ վերջնական հաստատման համար: Ըստ այդմ նախատեսվում է հեռախոսավարձը դարձնել 600 դրամ, ներհանրապետական հեռախոսազանգերի 1 րոպեի արժեքը 20 դրամ, ռադիոյի ամսական վարձը՝ 100 դրամ: Նշվեց, որ սակագների բարձրացումը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ հեռախոսային ծառայությունների դիմաց ներկա սակագինը չի համապատասխանում ինքնարժեքին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Հայաստանը քննարկում է Զաիրի, Ալբանիայի եւ Բելառուսի հիմնահարցերը

Պետդուման վավերացրել է ռուսական զինակայանների տեղակայման մասին համաձայնագիրը

Ապրիլի 18-ին ԱԺ մամլո ծառայության ղեկավար Վահագն Մկրտչյանի հրավիրած ճեպազրույցը նվիրված էր խորհրդարանական 2 պատվիրակությունների այցերը Մոսկվա եւ Սեուլ: Ճեպազրույցի սկզբում տեղեկացվեց, որ երկուշաբթի ապրիլի 21-ին ժամը 14:30-ին Սահմանադրության 70-րդ հոդվածի համաձայն, պատգամավորների 1/3-ի ստորագրությունների հավաքման եւ ԱԺ նախագահի որոշման հիման վրա հրավիրվում է ԱԺ արտահերթ նիստ «Զարաշահումների դեմ պայքարի հանձնաժողով ստեղծելու մասին» օրակարգով: Արտահերթ նիստ է հրավիրվում նաեւ հաջորդ օրը՝ ապրիլի 22-ին, ՀՀ ԱԺ կանոնակարգում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին օրակարգով:

Ինչ վերաբերում է խորհրդարանականների այցերին, տեղեկացվեց, որ ապրիլի 15-17-ը ՌԴ Դաշնային ժողովի նախագահ Եգոր Ստրոեւի հրավերով Մոսկվայում էր գտնվում ԱԺ խորհրդարանական պատվիրակությունը Բաբկեն Արարքցյանի գլխավորությամբ: ԱԺ պատգամավորները հանդիպել են Ստրոեւի, ՌԴ Պետդումայի նախագահ Գենադի Սելեզնյովի եւ արտգործնախարար Եվգենի Պրիմակովի հետ: Երկու երկրների խորհրդարանականներ կարեւորել են միջխորհրդարանական երկկողմ համագործակցության հարցը: Քննարկվել է նաեւ ռուսական զենքը Հայաստանին նվիրելու բավականին աղմուկ հանած հարցը: Երկու երկրների խորհրդարանականներն արտահայտել են այն դիրքորոշումը, որ հիշյալ զենքի շուրջ աղմուկ են հանել այն ուժերը, ում ձեռնտու չէ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի ռազմավարական համագործակցությունը: ՌԴ արտգործնախարար Եվ. Պրիմակովի հետ հանդիպման ժամանակ քննարկվել է Ղարաբաղի հարցը: Հայկական կողմը ներկայացրել է պաշտոնական Երեւանի տեսակետը, համաձայն որի Հայաստանը հանդես է գալիս բանակցությունների շարունակման եւ հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորման օգտին: Միաժամանակ Հայաստանը պատրաստ է ընդունել այն լուծումը, որն ընդունելի կլինի նաեւ Ղարաբաղի համար: Առաջիկայում հակամարտող կողմերին կներկայացվի ԵԱՀԿ եռակողմ համաձայնագրի նախագիծը: Ինչ վերաբերում է Ռուսաստանի դիրքորոշմանը ղարաբաղյան հարցի կարգավորման շուրջ, ապա ՌԴ-ն կողմ է Լիսաբոնյան գագաթաժողովում ընդունված փաստաթղթի դրույթներին, ուր ամրագրված էր նաեւ պետությունների տարածքային անձեռնմխելիության սկզբունքը, որի վրա Հայաստանը «վետո» դրեց:

ՌԴ արտգործնախարարի հետ հանդիպման ժամանակ քննարկվել է նաեւ Հայաստանում ռուսական զինակայանների տեղակայման մասին պայմանագրի վավերացման հարցը: Տեղեկացվեց, որ ապրիլի 18-ին ՌԴ պետդուման 375 կողմ եւ 5 դեմով վավերացրել է այդ պայմանագիրը:

ԱԺ մամլո ծառայության ղեկավարը տեղեկացրեց, որ ապրիլի 10-15-ը ԱԺ խորհրդարանական պատվիրակությունը Սեուլում մասնակցել է 97-րդ միջխորհրդարանական համաժողովի աշխատանքներին: Համաժողովի ընթացքում քննարկվել են Ալբանիայում եւ Զաիրում տիրող կացությունը, ինչպես նաեւ Երուսաղեմի, որպես «սուրբ քաղաք» կարգավիճակի պահպանության հարցերը: Միջխորհրդարանական համաժողովը որոշում է կայացրել նաեւ կասեցնել Բելառուսի անդամակցությունը այդ կազմակերպությանը: Հայաստանյան պատվիրակությունը խնդրել է հիմնավորել Բելառուսի անդամակցության կասեցման առաջարկը, այնուհետեւ դեմ է քվեարկել Բելառուսի անդամակցության կասեցմանը:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Հայկական օդանավերը՝ անվտա՞նգ մինչեւ 2010 թվականը

Երեկ ՍԴ հերթական նիստում քննության էր դրված «Վտանգավոր թափոնների միջսահմանների նկատմամբ հսկողություն սահմանելու մասին» բազելյան կոնվենցիան, «Անապատացման դեմ պայքարի» ՄԱԿ-ի կոնվենցիան, «ՀՀ եւ Չինաստանի ժողովրդական Հանրապետության կառավարության միջեւ օդային հաղորդակցության մասին» եւ «Միջազգային գիտատեխնիկական կենտրոնի հիմնադրման մասին» համաձայնագրերը ՀՀ Սահմանադրությանը համապատասխանեցնելու հարցերը: ՍԴ-ում նախագահի լիազոր ներկայացուցիչներն էին բնապահպանության նախարար Սուրեն Ավետիսյանը, տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարար Հենրիկ Քոչինյանը, կրթության եւ գիտության նախարար Արտաշես Պետրոսյանը: Բազելյան կոնվենցիան ստորագրվել է 1989-ի մարտի 22-ին Բազելում վտանգավոր եւ այլ թափոնների միջսահմանային տեղափոխության ընթացքում շրջակա միջավայրի եւ բնակչության առողջությանը սպառնացող վտանգը կանխելու անհրաժեշտությամբ:

«ՀՀ եւ ՉԺՀ-ի միջեւ օդային հաղորդակցության մասին» համաձայնագիրը ստորագրվել է Պեկինում, երկու պետությունների տարածքների միջեւ եւ սահմաններից դուրս կանոնավոր օդային հաղորդակցություն հաստատելու եւ իրականացնելու նպատակով: Համաձայնագրով սահմանված են նաեւ մաքսային տուրքերի գանձման եւ եկամուտների փոխանցման ու փոխանակման առնչվող հարցերը, որոնց վերաբերյալ արդարադատության նախարարությունը հայտնել է, որ հակասում են «Մաքսային սակագնի մասին» եւ «Եկամտահարկի մասին» օրենքներին:

Պրն Քոչարյանը նշեց, որ ՀՀ-ն անդամակցում է Չիկագոյի պայմանագրին, եւ բոլոր միջազգային պայմանագրերը գերակայություն ունեն տվյալ երկրի օրենքների նկատմամբ:

ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանը ընդգծեց, թե որքանո՞վ է ապահովված մեր ինքնաթիռների անվտանգությունը նման հեռավոր չվերթի համար, երբ նույնիսկ մինչեւ Թբիլիսի անվտանգ թռիչք կատարելու երաշխիքը ապահովված չէ, ինչպես նաեւ իրավացիորեն նկատեց, որ Հայկական ավիաուղիների մենաշնորհ է ստեղծված, այլ ավիաընկերություններ Հայաստանում թռիչքներ չեն կատարում: Ի պատասխան հարցին, տրանսպորտի նախարարը իր տեսակետը չներկայացրեց, եւ կարելի էր եզրակացնել, որ հայկական ինքնաթիռների անվտանգությունն իրոք ապահովված չէ: Նշեց միայն, որ քայլեր են արվում, որպեսզի այլ ավիաընկերություններ Հայաստանի տարածքում չվերթներ իրագործեն:

Տարօրինակ էր, որ նախարարի նման կցկտուր պատասխանները առարկությունների տեղիք չտվեցին: Դատարանում էր նաեւ քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության իրավաբան Արմեն Տեր-Տաճատյանը, որը նույնպես առարկություն չարեց: Բայց երբ դատարանն անցավ դռնփակ խորհրդակցության, այնժամ պրն Տեր-Տաճատյանը դահլիճում հայտարարեց, թե հայկական օդանավերի անվտանգությունը մինչեւ 2010 թվականը ապահովված է, իսկ այլ ավիաընկերությունները Հայաստանով հետաքրքրված չեն:

Վերջին համաձայնագրի քննարկման սկզբում ՍԴ անդամ Հենրիկ Խաչատրյանը միջնորդություն ներկայացրեց գործի քննությունը հետաձգել լրացուցիչ փաստաթղթեր ներգրավելու եւ ուսումնասիրելու նպատակով: Նախանձելի չէր այստեղ Արտաշես Պետրոսյանի վիճակը, որը պարտաճանաչ մասնակցեց բոլոր գործերի քննությանը, եւ միայն վերջում պարզվեց, որ ապարդյուն ժամանակ է սպառել:

Դռնփակ խորհրդակցությունից հետո հրապարակվեց, որ վերոհիշյալ համաձայնագրերում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են ՀՀ Սահմանադրությանը:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Լույս կտեսնի Պ. Հայրիկյանի գիրքը

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 17 ԱՊՐԻԼ, ՓԱՍՏ: Արդեն պատրաստ է տպագրության եւ շուտով լույս կտեսնի Պարույր Հայրիկյանի «Սեպտեմբեր - 1996 թիվ, Երեւան» գիրքը, ուր ԱԻՄ-ի ղեկավարը տալիս է անցած տարվա սեպտեմբերյան իրադարձությունների գնահատականը: Այս մասին Հայրիկյանը հայտարարեց ապրիլի

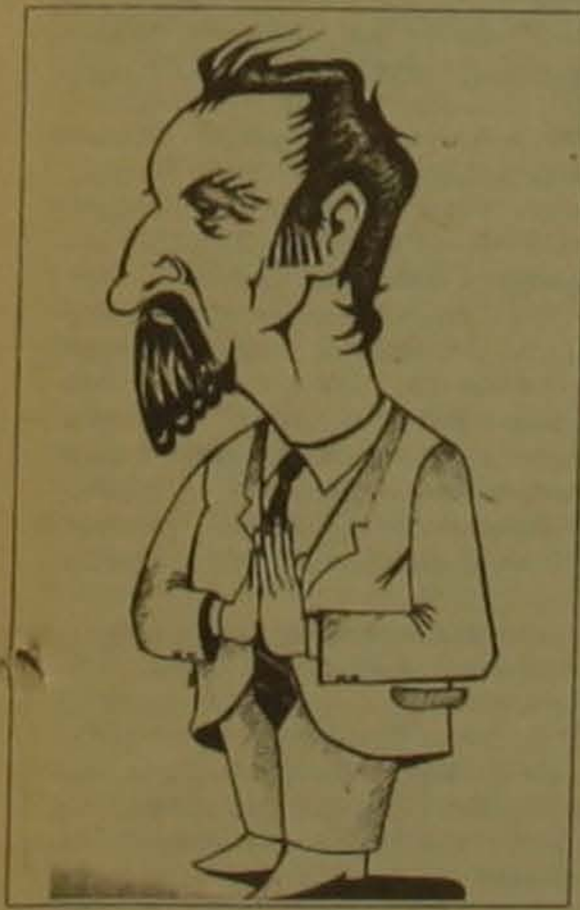

16-ին Նոյեմբերյանի բնակչության հետ հրապարակում կայացած հանդիպման ժամանակ: Ներկայումս որպես ԱԻՄ-ական գրանցված է 2300 հոգի, բայց Հայրիկյանի վկայությամբ մինչեւ կուսակցության համագումարը նրանց թիվը կանցնի 5-6 հազարից: Հայրիկյանը Հայաստանի ներկայիս իշխանություններին համեմատեց մի բժշկի հետ, որ չի կարողանում բուժել, սակայն հայտարարում է, որ իրենից լավ բժիշկ չկա: Խոսելով Դաշինքի առաջիկա պլանների մասին, ԱԻՄ-ի առաջնորդն ասաց, որ եթե իշխանությունները չլսեն բանականության ձայնը, հանրապետությունում համազգային հանրահավաք է կազմակերպվելու արդար ընտրությունների պահանջով:

Երեկոն նվիրված էր հայ-սիրիական բարեկամությանը

Ապրիլի 17-ին նշվող Սիրիայի Արաբական Հանրապետության անկախության տոնը Հայաստանում Սիրիայի ուսանողական միությունը համատեղել էր հայ-սիրիական դարավոր բարեկամությանը նվիրված երեկոյի հետ: Կամերային տան դահլիճում կազմակերպված երեկոն սկսվեց երկու պետությունների օրհներգով, այնուհետեւ հյուրերին ողջունեց Հայաստանում Սիրիայի ուսանողական միության նախագահ Բասամ Դարվիշը:

Հայ-սիրիական բարեկամական կապերի մասին խոսեց ԱԺ պատգամավոր, Հայաստան-Սիրիա պատգամավորական խմբի ղեկավար Արամ Մանուկյանը՝ հավաստելով, որ երկու ժողովուրդները զույգ բարեկամական կապերով են շաղկապված: Հայտնելով, թե իրենց փոխհարաբերությունները լավագույնն են ողջ տարածաշրջանում, եւ դրա հիմքը նախեւառաջ ճակատագրերի նմանությունն է, ԱԺ պատգամավորի կարծիքով, 1915 թ. ցեղասպանության զոհերի թիվը շատ ավելին կլիներ, եթե արաբ ժողովուրդը ձեռք չմեկներ Դեր-Զորում դեգերող հայերին: Սիրիան Հայաստանի կողքին էր նաեւ 88 թ. երկրաշարժի ժամանակ, իսկ 93-ին կարողացավ ճեղքել Թուրքիայի շրջափակումը ու նրա տարածքով հացահատիկ ու 10 հազար տոննա մազութ հասցրեց Հայաստան: Հայերը բնավ անվարձահատույց չեն մնացել. սիրիահայերը մասնակցել են Իսրայելից արաբական հողերի ազատագրմանը, ու նրանցից շատերը նահատակվել են այդ պատերազմում: «80 հազարանոց սիրիահայ համայնքը Սիրիայի պարծանքն է», նշեց ԱԺ պատգամավորը՝ միաժամանակ հիշեցնելով, որ ՀՀ նախագահն ու Ամենայն հայոց կաթողիկոսն այդ համայնքից են սերում:

Երեկոյի մասն էր կազմում համերգային ընդարձակ ծրագիրը: Բազմաթիվ կատարումներից ուշագրավ էր Խաչատուր Ավետիսյանի «Իմ արաբ եղբայր» երգը, որը հայերեն ու արաբերեն հնչեցրեց Հովհաննես Բաղալյանը:

Ս. Պ.

Հարգելի փախստականներ

ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարությունը եւ ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գլխավոր կոմիսարի հայաստանյան գրասենյակը տեղեկացնում են, որ վերջին 3 տարում փախստականներին հատկացվել է 922 տուն եւ 220 բնակարան: Սակայն ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ մոտ 350 ընտանիքներ ստացել են քոթեջատիպ բնակարաններ եւ չեն բնակվում այնտեղ այն դեպքում, որ հանրապետությունում շուրջ 15 հազար փախստական ընտանիք անօթեւան է:

Դիմելով քոթեջ ստացած, բայց այնտեղ չբնակվող փախստականներին, խնդրում ենք մինչեւ մայիսի 15-ը լուծել իրենց մշտական բնակության վայրի ընտրության հարցը: Հատկացված քոթեջներում փաստացի չբնակվելու դեպքում համապատասխան հանձնաժողովին իրավունք կվերապահվի չեղյալ հայտարարել քոթեջները տնօրինելու վերաբերյալ փախստականների հետ կնքած պայմանագրերը եւ ազատվող քոթեջները կտրամադրվեն բնակարանով չապահովված փախստականների ընտանիքներին:

ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարություն
ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գլխավոր հանձնակատարի հայաստանյան գրասենյակ

ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅՈՒՆ-1700

Ռուս գնդապետ Ի. Նիկիտինը կոչ է անում նյութապես սատարել Մայր տաճարի կառուցմանը

Ռուսաստանի Դաշնության Արտաշատի սահմանապահ ջոկատի հրամանատար, գնդապետ Իգոր Նիկիտինը հանդես է եկել իր ջոկատի սպաներին, ենթասպաներին, սերժանտներին, շարքայիններին, զինծառայողների ընտանիքների անդամներին, Հայաստանի եւ Ռուսաստանի քաղաքացիներին ուղղված կոչով՝ մասնակցելու Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հաստատվելու 1700-ամյակի առթիվ կառուցվող Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ տաճարի շինարարության համար կազմակերպված համահայկական հանգանակությանը: Ստորեւ թարգմանաբար, որոշ կրճատումներով, ներկայացնում ենք կոչի տեքստը:

«... Մեզ վիճակվել է ողջ Համագործակցության շահերից ելնելով՝ հայկական հողում, Արտաշատի սահմանապահ ջոկատում մեր պետություններին ծառայելու բարձր պատիվն ու պարտականությունը:

Մեր պետությունները՝ Ռուսաստանի Դաշնությունն ու Հայաստանի Հանրապետությունը, դժվարին ժամանակներ են ապրում... Ահա թե ինչու, ինչպես բոլոր անցյալ փորձությունների տարիներին, այժմ էլ հատուկ նշանակություն են ստանում համամարդկային ճշմարիտ արժեքները՝ սերը, բարեկամությունը, վստահությունը, փոխադարձ հարգանքն ու օգնությունը: Դա վերաբերում է ոչ միայն միջանձնային, այլեւ միջպետական հարաբերություններին:

Հայ եւ ռուս ժողովուրդների բարեկամությունը գալիս է դարերի խորքից: Այդ բարեկամությունը ստուգվել է ծանրագույն փորձություններով:

Այսօր մեր հարաբերությունները վստահորեն մտնում են մի նոր փուլ: Դա երկու ինքնիշխան, բարեկամական պետությունների հարաբերությունների փուլն է: Ռուսաստանը եւ Հայաստանը ռազմավարական դաշնակիցներ են ո՛չ ըստ հրամանի, դա մեր ժողովուրդների կամքն է: Մենք այդ ճշմարտության մեջ մի անգամ եւս համոզվեցինք ՌԴ Պետական դումայի պատգամավորների Հայաստան այցելության եւ մեր ջոկատում նրանց գտնվելու ժամանակ:

Ռուսաստանի, նրա հոգեւոր ու մշակութային արժեքների վերածնության խորհրդանիշը Մոսկվայում Քրիստոս Փրկչի տաճարի շինարարությունն է:

Այն վերականգնվում է ժողովրդական դրամով, նրա շինարարությանը մասնակցություն են բերում ոչ միայն ռուսները, ոչ միայն հավատքով քրիստոնեաները, այլեւ մեր ընդհանուր տանը՝ Ռուսաստանում ապրող բոլոր ժողովուրդների ու ազգությունների ներկայացուցիչները:

Ապրիլի 7-ին Երեւանում դրվեցին Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի տաճարի հիմքերը՝ ի պատիվ Հայաստանում քրիստոնեության հաստատման 1700-ամյակի: Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա Վեհափառը կոչով դիմել է բոլոր հայերին՝ նյութական օժանդակություն բերելու տաճարի շինարարությանը: Բայց դա միայն Հայաստանի ներքին գործը չէ, դա նաեւ մեր բոլորի ընդհանուր գործն է:

Ես կոչ եմ անում Արտաշատի սահմանապահ ջոկատի ողջ անձնակազմին՝ ռուսներին եւ հայերին, Ռուսաստանի եւ Հայաստանի քաղաքացիներին՝ մասնակցելու Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի տաճարի շինարարության համար միջոցների հանգանակությանը, որը կդառնա Հայաստանի հոգեւոր վերածնության խորհրդանիշը, իսկ մեր մասնակցության դեպքում՝ նաեւ հայ-ռուսական բարեկամության խորհրդանիշը:

Գնդապետ Ի. Նիկիտին
16 ապրիլի, 1997 թ.»

Խմբագրության կողմից: Մեր ունեցած հավաստի տվյալներով ջոկատի հրամանատարի այս ազնիվ նախաձեռնությունը եւ հուզիչ կոչը ջերմ արձագանք են գտնում սահմանապահ ողջ կայանների անձնակազմերի ժողովներում: Միջոցների հանգանակությունն արդեն սկսվել է:

digitised by A.R.A.R.@

տնտեսական

Ճապոնական մարտահրավեր

1984 թ., երբ գրում եմ այս գիրքը, ԱՄՆ-ը Ճապոնիայի հետ առեւտրական կատաղի պատերազմ է մղում, եւ մեր կողմից այն իրատեսորեն չընդունելը հավասար է պարտության:*)

Տնտեսական պատերազմը ճապոնացիների հետ սարսափելի է, քանի որ հզոր ախոյան ունենք:

Տնտեսական պատերազմի պայմանները հավասար չեն: Ճակատամարտի դաշտը խիստ թեքված է Ճապոնիայի կողմը:

Ճապոնական ինդուստրիան մեն-մենակ հանդես չի գալիս, ի դեմս սեփական կառավարության հզոր հենարան ունի: Արտաքին առեւտրի եւ արդյունաբերության նախարարության միջոցով՝ (ԱԱԱՆ) կառավարությունը սերտ կապված է եւ օգնում է հայրենական արդյունաբերությանը: Նախարարությունը առանձնացրել է արդյունաբերության ամենաառաջնային ճյուղերը եւ դրանց բարգավաճմանը անդուլ օգնություն է ցուցաբերում:

Ճապոնական պետական ապարատը անընդհատ սնուցվում է ժամանակի նընդհատ տանուլ են տալիս:

ԱՄՆ-ի ազատ առեւտրի ջատագով լինելը դանդալոշություն է:

Մի՞թե բերանբացություն չէ 12 միլիոնանոց ամերիկյան ավտոմոբիլային շուկայի 25 տոկոսը ներմուծողներին հանձնելը եւ հետո խնդրելը, որ 35 տոկոսի չհասցնեն:

Համաշխարհային պատմության մեջ չենք գտնի դեպք, երբ սեփական արտադրությունն ու աշխատատեղերը զոհում են ուրիշներին եւ բացականչում «Սահմանե՛ք ուզած գինը: Սոցիալական հետեւանքները մեր գործն են»:

Ինչպիսի՞ առեւտրի կողմնակից եմ ես՝ ազատ, թե՞ պրոտեկցիոնիստական: Ո՛չ մեկի եւ ո՛չ էլ մյուսի: Պրոտեկցիոնիզմին դեմ եմ: Հակված չեմ նաեւ ներքին շուկա թափանցելու օրենսդրական կարգավորմանը: ԱՄՆ-ը մնացել է աշխարհի միակ ինդուստրիալ երկիրը, որը չունի լավ կշռադատված, ներկա իրավիճակից ելնող արտաքին առեւտրի քաղաքականություն:

Աշխարհի միակ երկիրն ենք, որ ազատ առեւտրի կանոնների պահպանման պատճառով շատ հարվածներ է ստանում:

Ամերիկացիք հանգիստ նստել եւ տանքի բարձր արտադրողականություն:

Ի տարբերություն ճապոնական գործարաններում տիրող հարաբերությունների պարզության եւ առողջ բանականության՝ ամերիկյան արհմիությունների կանոններն ու հրահանգները ուղղակի անմտություն են: Ամերիկյան արհմիությունները բանվորներին դասակարգում են 150 կատեգորիաների: Ճապոնացի բանվորները հստակ սկզբունք ունեն՝ «ինչո՞վ կարող եմ օգնել», ամերիկյանը ընդհակառակը՝ «սա՛ իմ գործը չէ»:

Ճապոնական արհմիություններն իրենց գործողությունները սերտորեն համաձայնեցնում են գործարանային ղեկավարության հետ՝ հասկանալով, որ մեկի բախտը ուղղակիորեն կախված է մյուսի հաջողություններից: Ղեկավարության եւ բանվորների փոխհարաբերությունները խարսխված են փոխադարձ հարգանքի եւ համագործակցության սկզբունքների վրա: Դրանք ամերիկյան կտրուկ հակադրությունն են: Մեզանում վաղուցվա ավանդույթներ են փոխադարձ կասկածամտությունն ու հակամարտությունը:

Ճապոնացի բանվորը բարձրագույն կարգապահություն ունի, նրան յուրա-

Վերագտնե՞նք Ամերիկայի վեհությունը

Առաջնորդի դիրքը ԱՄՆ-ը միանգամից չի կորցրել: Մեր հզորության եւ ազդեցիկության անկումը սկսվել է երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո: Նախ՝ մեզ ծնկի բերեցին նավթի համաշխարհային արդյունահանողները:

Երկրորդ, հռչակելով ազատ առեւտրի սկզբունքներ՝ խաղաղ մտահայեցմամբ դիտում ենք, թե Ճապոնիան ինչպես է մեթոդաբար գրավում Ամերիկայի արտադրական եւ տեխնոլոգիական դիրքերը:

Պահ եկավ, եւ Ամերիկան կորցրեց հզորության եւ վեհության աղբյուրը՝ ապրանքների արտադրության եւ իրացման ոլորտներում ներդրումներ կատարող երկրից վերածվեցինք արժեթղթերի առեւտրով զբաղվողների:

Մեր խոշորագույն ընկերությունները հսկայածավալ ներդրումներ են կատարում այլ կորպորացիաների արժեթղթերը ձեռք բերելու համար: Արժեթղթային ներդրումները ինչի՞ են վերածվում՝ նոր գործարանների՞, սարքավորումների եւ առարկաների՞:

հանելու համար: Ինձ սխալ չհասկանաք: Ես բարձր տեխնոլոգիաների, որպես երկրի տնտեսության ապագայի, կողմնակից եմ: Ամբողջ կարեւորությամբ հանդերձ՝ բարձր տեխնոլոգիաների ձեռնարկությունները երբեք այնքան աշխատատեղ չեն ստեղծի, որքան ամերիկյան արդյունաբերության հիմնական ճյուղերը: Այս դասը ստացել ենք ամերիկյան տեքստիլ արդյունաբերության անկումով: 1957–75 թթ. ԱՄՆ-ի տեքստիլ արդյունաբերության մայրամուտի հետեւանքով երկրում 674 հազար աշխատատեղ կրճատվեց: Տեքստիլ արդյունաբերության «Նոր Անգլիա» կենտրոնում միաժամանակ զարգանում էր բարձր տեխնոլոգիան, որտեղ աշխատանք ճարեց գործազուրկ տեքստիլագործների միայն 3 տոկոսը (18 հազար մարդ):

Գործազուրկ տեքստիլագործների 15 տոկոսը տեղավորվեց ավելի ցածր վարձատրվող առեւտրում եւ սպասարկման ոլորտում: Դետրոյտի կամ Նյուարքի քառասնամյա խառատին չի կարելի սպիտակ խալաթ հագցնել եւ վերածել համակարգչի նախագծողի:

Խնդրի լուծումը բոլոր ճյուղերի ներդաշնակ զարգացումն է, այլ ոչ

«Մենեջերի կարիերան». Լի Յակկոկայի դասերը

Լի Յակկոկան ամերիկյան մենեջմենթի լեգենդներից է: Երեսուն տարի «Ֆորդ» ֆիրմայում աշխատելուց հետո, շարքային ծառայողից դառնալով ավտոմոբիլային հսկայի փոխնախագահ Յակկոկան անսպասելիորեն աշխատանքից ազատվում է Հ. Ֆորդ կրտսերի կողմից: Աշխատանքի անցնելով սնանկացման եզրին հայտնված «Քրայսլեր» ընկերությունում Յակկոկան համագործակցելով հիմնական բաժնետեր, հայազգի Քըրք Քըրքորյանի հետ, այն հասցնում է ծաղկման, վերածում ամերիկյան (եւ համաշխարհային) ավտոմոբիլաշինության ամենազորեղ ֆիրմաներից մեկի: Հայ ընթերցողների ուշադրությանը ներկայացնելով Լի Յակկոկայի հանրաճանաչ «Մենեջերի կարիերան» գրքից որոշ թարգմանություններ ամենեւին չենք հավակնում այն դեղատոմս համարել մեր խայտաբղետ եւ անցումային տնտեսության համար: Խորագիտակ ընթերցողը սակայն անհրաժեշտ տեղերում ճիշտ եզրահանգումներ կանի, որն էլ այս ծրագրային թարգմանության բուն նպատակն է: Հաջորդ համարում կտպագրենք թարգմանչի եզրակացություն-վերջաբանը, թե ինչ դասեր կարելի է քաղել Լի Յակկոկայի գրքից:

ամենակիրթ եւ օժտված երիտասարդներով: Կառավարության կազմում ամենամեծ հեղինակությունը տնտեսագիտական թեքումով նախարարներինն է, որոնք տվյալ ժամանակի ամենատաղանդավոր եւ գործունյա անձինք են: ԱԱԱՆ-ն ընդհանուր առմամբ ապշեցուցիչ ազդեցություն է ունեցել ճապոնական ինդուստրիայի զարգացման վրա:

Պատերազմից հետո, ձեռնամուխ լինելով տնտեսության վերականգնմանը ճապոնական կառավարությունը առաջնահերթ ճյուղերից առանձնացրեց ավտոմոբիլաշինությունը, պողպատաձուլությունը, քիմիական արդյունաբերությունը, մեքենաշինությունը եւ նավաշինությունը: Տնտեսությունը ալիքների եւ շուկայական ուժերի ազատ խաղին չհանձնվեց: Առաջնահերթ ճյուղերը առանձնացվեցին, եւ մշակվեց համազգային արժեքների համակարգ, որի շուրջ կառավարությունն ու արդյունաբերությունը համագործակցում են:

Ճապոնական կառավարությունը, մենեջերները, բաժնետերերը, բանկերը, առաքողները եւ աշխատավորները գործում են միասնական ճակատով:

Ճապոնացիների մյուս առավելությունը՝ աշխարհի արդյունաբերապես զարգացած երկրների հետ համեմատած ամենացածր հարկերն են: Դա արդյունք է ռազմական չնչին ծախսերի: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ավարտից հետո ռազմական ծախսերի ծանրությունը ընկած է ԱՄՆ-ի վրա:

Խոշոր առավելություն է իենի արտարժութային ցածր կուրսը: Իենի կուրսի մանիպուլյացիաներով կարելի է ծնկի բերել ամերիկացիներին: Իենի կուրսը պահում են այնպիսի մակարդակի վրա, որ երկրից արտահանվող ապրանքները ցածր գների շնորհիվ շահեն արեւմտյան շուկաների համակրանքը:

Իենի կուրսի 15 տոկոսանոց նվազումը թույլ է տալիս «Տոյոտա» արտադրելիս խնայել 1000 դոլար, իսկ ամերիկյան ավտոմոբիլագործի արգասաբեր աշխատանքի արդյունքով ստացած 1000 դոլարը նույն իենի կուրսի փոփոխության պատճառով ամեն րոպե հօդս է ցնդում:

Առեւտրի ազատություն հասկացությունը այսօր միֆ է: Ամբողջ պատմության ընթացքում ազատ առեւտուրը կիրառվել է մի քանի անգամ՝ Հոլանդիան՝ կարճ ժամանակով, Անգլիան՝ արդյունաբերական հեղաշրջման սկզբին, եւ Միացյալ Նահանգները՝ երկրորդ համաշխարհային պատերազմից հետո:

Ազատ առեւտուրը գերազանց է, երբ խաղի կանոնները նույնն են: Ճապոնիան ունի խաղի սեփական կանոններ, որի հետեւանքով ամերիկացիք ա-

սպասում են, թե ճապոնացիները ինչպես են հերթով գրավում մեր ճյուղերը: Ճապոնացիները լիովին գրավել են էլեկտրոնիկայի, սպորտային ապրանքների, պատճենահանող մեքենաների, ֆոտոապարատների ամերիկյան շուկան: Ավտոմոբիլային շուկայի 25 տոկոսը եւս նրանցն է: Մեկ քառորդով գրավված է պողպատաձուլությունը: Ճապոնացիները տիրապետում են պողպատը Ամերիկա ներկրելու խորամանկ եւ մաքսանենգ եղանակի: Պողպատը «հագցնում են» չորս դողերի վրա եւ անվանում ավտոմոբիլ:

Քանի որ ես արտահայտվում եմ, իսկ ավտոմոբիլաշինարար իմ գործընկերները՝ լռում, կարծում են, որ ես հակաճապոնական միտվածություն ունեմ:

Իրականում Ճապոնիայի մեծ երկրպագու եմ: Նրանք գիտեն իրենց անցյալը, ներկան եւ հստակ պատկերացնում են, թե ուր են գնում: Ամենակարեւորը՝ սեփական նպատակներին հասնելու ազգային ստրատեգիա ունեն:

Ո՞րն է ճապոնացիների աշխատանքի բարձր արտադրողականության գաղտնիքը: Ամեն ինչ սկսվում է բանվորներից: Ճապոնիայում աշխատուժի արժեքը մի քանի անգամ ցածր է ամերիկյանից եւ կազմում է վերջինիս 60 տոկոսը:

Ճապոնացի բանվորները ամերիկյան բանվորներից որակյալ չեն: Ո՛չ: Ուղղակի աշխատում են այլ կերպ:

Ճապոնիայում բանվորները բաժանվում են երկու կարգի՝ որակյալի եւ ոչ որակյալի: Օրվա պահանջից ելնելով՝ բանվորը կարող է հատակը ավլել, չնայած դա նրա ուղղակի պարտականությունը չէ: Պատասխանատվության զգացումը ծնում է աշխա-

հաջույք է հպարտության մեծ զգացումը: Աշխատանքը նրա պարտքն է, կյանքի առաքելությունը: Աշխատանքի հարբած ներկայանալը բացառվում է: Չկա արդյունաբերական սաբոտաժ, գործից խորթացում:

Ի տարբերություն ամերիկյանի՝ ճապոնացի մենեջերը ապրում է բանվորների աշխարհում՝ ոչ թե բացառապես ընտրյալ հասարակարգում:

Ճապոնիայում կառավարությունը, տնօրենները ու բանվորները լծված են նույն գործին: Ամերիկայում ավանդույթ է կառավարիչների եւ արհմիությունների, կառավարության ու մասնավոր ընկերությունների մշտական հակամարտությունը:

Մեղավոր են ամերիկյան գաղափարախոսները, որոնք կառավարության յուրաքանչյուր մուտքը տնտեսություն դիտում են ազատ շուկայի նկատմամբ ոտնձգություն: Ամերիկյան կառավարության ոչ բավարար միջամտության հետեւանքով մեր տնտեսությունը զգալիորեն ետ է մնում ճապոնականից:

Անհրաժեշտ է ազատ առեւտուրը փոխարինել արդարացիով եւ փոխշահավետով: Եթե Ճապոնիան կամ որեւէ երկիր պատնեշում է ներքին շուկան՝ պետք է նույն կերպ պատասխանենք: Եթե սեփական ինդուստրիայի համար ստեղծում են գերադիր պայմաններ, մենք պետք է նույնությամբ պատասխանենք: Խորամանկում են արտարժույթի հետ՝ պետք է դիմակայենք:

Եթե քնից չարթնանանք եւ չսթափվենք, Ամերիկայի տնտեսական զինանոցը կկազմեն բանկերը, որոնք հաճախորդներին կսպասարկեն հենց ավտոմոբիլներում, համբուրգերանոցները ու տեսաժապավենի կրպակները:

Մի՞թե մենք այսպիսին ենք ուզում տեսնել XX դարի վերջի Ամերիկան:

Ո՛չ: Ներդրված գումարների մեծ մասը խցկվում է բանկային, ֆինանսական կազմակերպությունների սեյֆերը՝ բավարարում Լեհաստանի, Մեքսիկայի, Արգենտինայի եւ նման երկրների պահանջները: Ամերիկան դրանից աննշան օգուտ է ստանում:

Ամեն ամիս ծնվում է ֆինանսական նոր մկրատ, որը պակասեցնում է սպառողների գնողունակությունը եւ հարստացնում միջնորդ ֆիրմաներին:

Արդի Ամերիկայի խոշորագույն արդյունաբերական զբաղվածությունը կենտրոնացված է ավտոմոբիլաշինությունում, պողպատաձուլությունում, էլեկտրոնիկայում, ինքնաթիռաշինությունում եւ տեքստիլ արդյունաբերությունում: Միլիոնավոր աշխատատեղեր փրկելու համար պետք է զորավիգ լինենք այս ճյուղերին: Դրանք շուկա են ե՛ւ սպասարկման ոլորտի, ե՛ւ բարձրագույն տեխնոլոգիաների ճյուղերի համար, վճռորոշ ազդեցություն ունեն ազգային շահերի ապահովման տեսակետից: Երկրի պաշտպանունակությունը անհնար է պատկերացնել առանց զորեղ պողպատաձուլության, հաստոցաշինության եւ ավտոմոբիլային արդյունաբերության:

Հզոր արտադրական բազայի անկմամբ կզրկվենք ազգային անվտանգությունից, բազմաթիվ բանվորական տեղերից եւ մեծաքանակ հարկերից:

Ժամում 10-15 դոլար աշխատավարձ բերող արդյունաբերական աշխատատեղերից Ամերիկային զրկե՛ք, վերացրե՛ք միջին դասը եւ կքայքայե՛ք ողջ տնտեսությունը:

Պետք է առանցքային լուծումներ փնտրենք: Վատթարն այն է, որ հապաղելիս 2000 թվականին, առանց պայքարի Ճապոնիային կզիջենք պողպատաձուլությունն էլ, ավտոմոբիլաշինությունն էլ:

Որոշ մարդիկ անխուսափելի են համարում Ճապոնիայից պարտվելը: Նմաններին թվում է, որ ամերիկյան արտադրական բազայի քայքայումը պետք է արագացնել եւ կենտրոնանալ բարձր տեխնոլոգիաների ներդրման վրա: Ամերիկայի ապագայում ամենեւին էլ չեմ նվազեցնում բարձր տեխնոլոգիաների դերը: Բարձր տեխնոլոգիան շատերին կարող է փրկել, քանի դեռ նրանից օգտվում են բազմաթիվ ճյուղեր՝ հատկապես ավտոմոբիլաշինությունը: Այդ ճյուղի անկումը, ընդհակառակը, շղթայաբար կանդրադառնա պողպատաձուլության, ռետինատեխնիկական արդյունաբերության վրա, եւ կկորցնենք երկրի աշխատատեղերի 1/7-ը: Արտադրության նման վիճակով կվերածվենք միմյանց համբուրգերներ վաճառող երկրի: Համակարգիչները կարտադրվեն արտա-

թե դրանց հաշվին բարձր տեխնոլոգիաների զարգացումը:

Առատության երկրում բոլորը տեղ կճարեն, սակայն ճիշտ վայրէջքի համար անհրաժեշտ են համազգային ջանքեր: Մեր երկիրը արդյունաբերական խելամիտ քաղաքականության կարիք ունի:

«Արդյունաբերական քաղաքականություն» արտահայտությունը մեր օրերում դարձել է վտանգավոր եւ փնովելի, ինչպես լեփլեցուն թատրոնում «հրդեհ» բղավելը: Շատերը կհուսալքվեն:

Հնարավո՞ր է արդյոք, որ ոմանք չեն ցանկանում Ամերիկան տեսնել ծաղկուն եւ ուժեղ: Իհարկե ոչ: Սակայն որոշ մարդիկ Ամերիկայի հզորացմանը ուզում են հասնել առանց ծրագրային քայլերի: Մտածում են, որ Ամերիկան կվեհանա ինքնահոս ու ինքնակամ:

Գաղափարախոսները պնդում են, որ արդյունաբերական քաղաքականությունը ազատ ձեռներեցության վախճանն է: Այդ հիասքանչ համակարգը նշանակում է բյուջեի 200 մլրդ դոլարի եւ արտաքին առեւտրի 100 մլրդ դոլարի դեֆիցիտ: Շուկան անարդյունավետ է գործում: Վրա են հասել բարդ ժամանակներ: Տնտեսության կարգավորման լծակները չափազանց անկատար են:

Արդյունաբերական քաղաքականությունը նշանակում է վերակառուցել եւ վերածնել արտադրության հին, «թառամած» ճյուղերը: Հարափոփոխ աշխարհի մրցակցական մարտահրավերին դիմակայելու համար կառավարությունը պետք է ակտիվորեն օգնի ամերիկյան արդյունաբերությանը:

Խորիմաստ ռազմավարությունը տնտեսության հիմնարար ճյուղերի առանձնացումն է, ազգային նպատակների կուռ ձեւակերպումը, տնտեսական քաղաքականության բոլոր ասպեկտների ներդաշնակությունը, այլ ոչ թե առանձին մասերի անկանոնությունը: Վատագույնն այն է, որ տնտեսության քաոսը մշակված է նեղ, խմբակային շահերով առաջնորդվող մարդկանց կողմից:

Արդյունաբերական քաղաքականություն մենք ընդհանրապես ունենք, այն էլ ոչ թե մեկ, այլ հարյուր տեսակի: Սակայն արդյունաբերական բազմադեմ քաղաքականությունը ի մի չի բերվում եւ տնտեսության հիմնարար ճյուղերին ի սպաս չի դրվում:

Արդյունաբերական քաղաքականություն կոչվածը նոր գաղափար չէ: Արդյունաբերական քաղաքականություն նույնիսկ վարվել է ամերիկյան պետության ձեւավորումից առաջ: 1643 թ. Մասաչուսեթս գաղութը մետալուրգիական նոր ընկերությանը զորավիգ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տնտեսական

լինելու նպատակով, նորելուկին 21 տարով չուգունի ձուլման բացառիկ իրավունք է տվել: XIX դարում նման մոտեցում է դրսեւորվել երկաթուղիների, XX դարում՝ ավտոմայրուղիների շինարարության, սինթետիկ կաուչուկի ստացման եւ բազմաթիվ ձեռնարկումների համար:

Վերջին տասնամյակների ընթացքում հաջողություններ ունեցավ ԱՄՆ-ի գյուղատնտեսությունը: Ներկայումս գյուղատնտեսության ոլորտում ներգրավված ամերիկյան ազգաբնակչության 3 տոկոսը բարձր արտադրողականության շնորհիվ լրիվ կերակրում է երկրի եւ երկրագնդի բնակչության զգալի մասը: Իրենց դերը կատարեցին ոչ միայն բարենպաստ կլիման, բերքատու հողերն ու ֆիրմաների համառ աշխատանքը: Այս գործոնները Ամերիկայում առկա էին 50 տարի առաջ, բայց հաճախ խանգարում էին տարերային աղետներն ու փոթորիկները:

Պետական միջամտությունն ագրարային ոլորտում հրաշքներ գործեց, աշխարհի նախանձը շարժեց: Ագրարային ծրագրեր մշակելու ունակությունը պետք է կիրառել ինդուստրիալ-արդյունաբերական բնագավառում:

Արդյունաբերական նոր քաղաքականության մշակման հիմք կարող է ծառայել իմ վեց կետից բաղկացած ծրագիրը:

1) Ներկրվող վառելիքի եւ յուրաքանչյուր բենզալցման կայանի նկատմամբ հարկեր կիրառելով հասնել էներգետիկ անկախության:

2) Արդյունաբերական վճռորոշ ճյուղերում Ճապոնիայի ներթափանցումը սահմանափակել:

Մտցնել տնտեսական արտակարգ դրություն: Այն առեւտրական գործընկերը, որն ի դեմս Ճապոնիայի միայն վաճառում է եւ մերժում գնելու բոլոր առաջարկները, պատմական այս հատվածում մեզ հետ գործ չի կարող ունենալ:

3) Իրատեսորեն եւ պետականորեն գնահատենք ֆեդերալ ծրագրերի իրականացման մեխանիզմն ու ծախսերը: Վստահվածից ավելի չծախսենք:

4) Ամերիկային ավելի շատ անհրաժեշտ են ինժեներներ, գիտնականներ եւ հետազոտողներ: Բնակչության մեկ շնչի հաշվով Ճապոնական ուսումնական հաստատությունները 4 անգամ ավելի ինժեներներ են պատրաստում քան մենք: Ամերիկան պատրաստում է 15 անգամ ավելի իրավաբաններ: Տեխնոլոգիական գիտելիքների ամրապնդման տեսակետից ԱՄՆ-ը ետ է մնում Ճապոնիայից:

5) Արդյունաբերության վճռորոշ ճյուղերի արտադրողականության բարձրացման, արտադրական հզորությունների մոդեռնացման եւ մասնավոր սեկտորի ձեռնարկություններում գիտահետազոտական աշխատանքների ծավալման համար անհրաժեշտ են նոր խթաններ:

6) Անհրաժեշտ է ընդունել առեւտրա-տրանսպորտային զարկերակների՝ մայրուղիների, կամուրջների, երկաթուղիների եւ ջրային համակարգերի վերակառուցման երկարաժամկետ ծրագրեր: Անհրաժեշտ է քայլեր ձեռնարկել Ամերիկայի ինդուստրիալ հզորության համար կենսական նշանակություն ունեցող ինֆրակառուցվածքի սպառնալից վատթարացման դեմ:

Ստեղծված դժվարագույն դրությունից համատեղ ելք որոնելու եւ առաջարկված ծրագրերի իրականացման նպատակով անհրաժեշտ է ձեւավորել արդյունաբերության վճռորոշ ճյուղերի, կառավարության, արհմիությունների եւ ձեռնարկությունների ղեկավարության հանձնաժողով: Պետք է նախապես միմյանց հետ խոսել սովորենք եւ հետո դիմենք համատեղ գործողությունների:

Եռակողմ դաշինքը պետք է մշակի ամերիկյան արդյունաբերության կարեւորագույն ճյուղերի դիրքերի ամրապնդման եւ հզորացման, միջազգային շուկայում մրցունակության վերականգնման կոնկրետ ուղություններ:

Եթե մենք հապաղենք արդյունաբերական քաղաքականության մշակման մեջ՝ ամերիկյան ինդուստրիալ սիրտը կդադարի բաբախելուց:

Ամերիկայի արդյունաբերական քաղաքականությունը պետք է ներառի ֆինանսավարկային եւ բյուջետային ոլորտները:

Կայուն եւ առողջ տնտեսությունը անպատկերացնելի է բարձր կամ էլ յուրաքանչյուր տասը րոպեն մեկ փոփոխվող տոկոսադրույքներով: Մարդու ձեռքով «կերտված» այս աղետը ձեռքով էլ կարելի է փոփոխել:

1979 թ. հոկտեմբերի 6-ը ԱՄՆ-ի ամոթանքի օրն էր: Դաշնային պահուստային համակարգի խորհուրդը այդ օրվանից «փրեյմ-ռեյթ» մտցրեց առաջնակարգ փոխառուների համար եւ վարկային տոկոսադրույքների սանդղակը «ռստոստեց»: Մոնետարիստները հայտարարեցին. «Ինֆլյացիան կանխելու միակ միջոցը դրամական զանգվածը վերահսկելն է, իսկ տոկոսադրույքների հե՛րն էլ անիծած»:

Հայտնի է, թե տնտեսական խորտակիչ հարվածների ինչպիսի ալիք բարձրացավ «ռստոստուն» տոկոսադրույքների պատճառով: Ինֆլյացիայի դեմ պայքարելու ավելի գործուն միջոցառումներ որոնելու փոխարեն ողջ ծանրությունը, ի դեմս անընդհատ «ցատկոտող» տոկոսադրույքների, դրվեց արդյունաբերողների ուսերին: Ինֆլյացիայի դեմ պայքարի ամերիկյան ոճի պատմական պատմաբանները այն կհամեմատեն միջնադարյան արյունահեղությունների հետ:

Առաջին հարվածը ստացավ Դետրոյտը: Հայտնվեցինք վերջին հիսուն տարիների ամենածանր ճգնաժամի մեջ: Հետո հերթը հասավ բնակարանային շինարարությանը եւ մյուս բոլոր ճյուղերին:

Տոկոսադրույքների 12 տոկոսանոց աճ տեղի էր ունեցել քաղաքացիական պատերազմի տարիներին՝ Ամերիկայի պատմության մեջ մեկ անգամ: 1980 թ. տոկոսադրույքը 10-ից հասավ 22-ի: Սա լեգալ վաշխառություն էր: Որոշ նահանգներ կանխազգալով տոկոսադրույքների աճի քրեածին բնույթը՝ օրենք ընդունեցին եւ տոկոսադրույքների աճը սահմանափակեցին 25 տոկոսով, որը նույնիսկ մաֆիայի գովասանքին արժանացավ:

Քսան տոկոսանոց վարկերից ավելի վատթարը՝ դրանց ճոճանակային էֆեկտն էր: 1979 թ. հոկտեմբերի 6-ից մինչեւ 1982 թ. հոկտեմբերը՝ տոկոսադրույքները բարձրացան եւ իջան 86 անգամ (13,8 օրը մեկ): Դե ե՛կ այս պայմաններում պլանավորի եւ աշխատի:

Տոկոսադրույքների բարձրացումը բնակչությանը ստիպեց զգալի գումարներ դնել արժեթղթերի մեջ: Փողից փող սարքելը արգասաբեր չէր, նոր աշխատատեղեր չէին ստեղծվում: Աշխատատեղեր ստեղծող, սարքավորումներ գնող, աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնող եւ արտադրությունն ընդլայնող մարդիկ այդ պահին բանկերի շեմքերն էին մաշում մի քանի գրոշ ստանալու համար:

Ֆինանսական աշխարհի «շնածկները», բարձր տոկոսադրույքների շնորհիվ, նոր մեքենայություններ անելով փողից փող սարքեցին: Վարկի թանկության պատճառով վտանգավոր էր գիտահետազոտական աշխատանքների ֆինանսավորումը: Տոկոսադրույքների բարձրացման ժամանակ ավելի դյուրին եւ էժան է ձեռնարկություն գնել, քան վերակառուցել:

Եթե կանգնեցվի տոկոսադրույքների աճը, կդադարի նաեւ ընկերությունների համաձուլման խելապատառ պրոցեսը, վաշխառուները դուրս կմղվեն ազգային տնտեսության տաճարից:

Այդ ժամանակ կվերադառնանք ամերիկյան բիզնեսի մեթոդներին, եկամուտները ռեինվեստիցիա կարվեն արտադրություն, կաշխուժանա մրցակցությունը, կավելանան նոր աշխատատեղեր, որը բազմաթիվ մարդկանց հնարավորություն կտա մասնակցելու Ամերիկայի տնտեսական հզորացմանը: Կկրճատվեն տեղական իշխանությունների, նահանգների եւ ֆեդերալ կառավարության սոցիալական ծախսերը: Կապիտալի կուտակումը կմեծանա, իսկ արտադրական կարողությունները կընդլայնվեն:

Բյուջեի ճեղքվածքները փակելու համար մենք պետք է հարձակման անցնենք:

Խոշոր խնդիրների լուծումը պահանջում է ոչ սովորական, եւ ոչ պոպուլիստական քայլեր: Որպես մեծ դեպրեսիայի ծնունդ՝ ես երկրպագել եմ Ֆրանկլին Դելանո Ռուզվելտին:

Ամերիկյան գաղափարախոսների բազմաթիվ դավեր անտեսելով՝ Ֆ. Ռուզվելտը մեր երկրի համար շատ բան է արել: Համախմբել է ժողովրդին, կյանք վերադարձրել բռվառներին: Նա մայթերը խնձոր վաճառողներից տղամարդավարի մաքրեց եւ իսկական գործի լծեց:

Ֆ. Դ. Ռուզվելտը պրագմատիկ էր խոշոր խնդիրներ ծառանալիս, նա համարձակորեն եւ պարտադիր որոնում էր լուծման բանալին: Ճգնաժամի ծնած խնդիրները Ֆ.Դ. Ռուզվելտը լուծում էր ոչ թե դիագրամների, գրաֆիկների, թվաբանական կորերի կամ էլ Հարվարդի բիզնեսի դպրոցի տեսությունների օգնությամբ, այլ կոնկրետ քայլեր ձեռնարկելով: Նա միշտ պատրաստ էր նոր քայլերի: Եթե դրանք հաջողություն չէին բերում՝ իսկույն նոր ուղիներ էր որոնում:

Անհրաժեշտ է ավելի շատ տոգորվել ռուզվելտյան ոգով: Ամերիկայի առջեւ ծառացել են բարդագույն, տիտանական խնդիրներ: Կան նաեւ լուծման ուղիներ: Դրանցից շատերը տհաճ են եւ դժվարամարս: Սակայն ուղիները կան: Երկրի առաջ կանգնած խնդիրները ո՛չ դեմոկրատական, եւ ո՛չ էլ հանրապետական կուսակցության խնդիրներ են: Քաղաքական կուսակցությունները կարող են քննարկել խնդրի լուծման ուղիները, սակայն երկու կուսակցություններն էլ պետք է տեսնեն Ամերիկայի վերջնական նպատակը՝ նախկին վսեմության վերականգնումը:

Ինչ-որ մեկը ասել է, որ մեծագործություններում կրած պարտությունն էլ է փառք ծնում: Ահա թե ինչու անհրաժեշտ է՝ գործի անցնել: Ես հավատում եմ, որ գործի անցնելիս հաջողության կհասնենք:

Ամերիկացիք հնարամիտ ժողովուրդ են, ապրում են ի վերուստ շնորհված առատության երկրում: Շնորհաշատ կառավարման, նպատակասլացության եւ ամերիկյան ժողովրդի աջակցության դեպքում մենք անհաջողության չենք ենթարկվի:

Համոզված եմ, որ Ամերիկան նորից կվերածվի բոլորի համար անհասանելի եւ նախանձելի ազատության, հզորության, պայծառ եւ լուսավոր խորհրդանիշի:

Թարգմանությունը
ԱՐՏԱՇԵՍ
ՏԵՐ-ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ

*) Տնտեսական պատերազմը Ճապոնիայի հետ վերջին 10-12 տարում ավելի է խորացել, իսկ արտաքին առեւտրի դեֆիցիտը 1996 թ. կազմել է 114,2 մլրդ դոլար (1995-ի համեմատ աճել է 8,7 տոկոսով):

ՄԻՋԱՊԵՏԱԿԱՆ

Դեսպանները վերադառնում են Թեհրան

Ինչպես հայտնի է, ապրիլի 10-ին Բեռլինի դատարանը ավարտելով միկոնոսյան դատավարությունը, վերջնական վճիռ կայացրեց, ըստ որի Իրանի ղեկավարությունը մեղադրվում է 1992 թ. Բեռլինում Իրանի Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության 4 ղեկավար անդամների սպանությունը ծրագրելու մեջ: Վճիռը հրապարակվելուց անմիջապես հետո Եվրամիության անդամ բոլոր երկրները, բացառությամբ Հունաստանի, որոշեցին հետ կանչել իրենց դեսպաններին Թեհրանից, բացի այդ, առկախել 1992 թ.-ից ի վեր Իրանի նկատմամբ իրագործվող քննադատական երկխոսության քաղաքականությունը:

Ի՞նչ է այդ քաղաքականությունը. 1992 թ. դեկտեմբերի 12-ին Եվրամիության անդամ երկրների նախարարների խորհուրդը Մեծ Բրիտանիայում գումարված նիստում, հաշվի առնելով Իրանի աշխարհագրական հույժ կարեւոր դիրքը տարածաշրջանում, ինչպես նաեւ տնտեսական նշանակությունը, որոշում ընդունեց շարունակել Իրանի հետ տարբեր բնագավառներում փոխհարաբերությունները, միաժամանակ բանակցել մարդու իրավունքների, Սալման Ռուշդիի եւ միջինարեւելյան խաղաղության հարցերի շուրջ:

Ապրիլի 11-ին Կանադան, Ավստրալիան եւ Նոր Զելանդիան հետեւելով Եվրամիության անդամ երկրներին, Թեհրանից հետ կանչեցին իրենց դեսպաններին: Ի պատասխան Թեհրանը չեղյալ հայտարարեց Ավստրալիայի տնտեսական պատվիրակության այցը Թեհրան: Սակայն, հաշվի առնելով տնտեսական շահերը, չի բացառվում, որ Ավստրալիայի դեսպանը շուտով վերադառնա Թեհրան: Այսպես, օրինակ Իրանը տարեկան 1,5 մլն տոննա ցորեն գնելով Ավստրալիայից գնորդների ցուցակում առաջին հորիզոնականն է զբաղեցնում (երկու երկրների համաձայնագիրը կնքվել է 1997 թ. հունվարին Թեհրանում):

Թեհրանն անմիջապես արգելեց մսի, կարագի եւ բրդի ներմուծումը Նոր Զելանդիայից, որից հետո ապրիլի 16-ին իրանական մամուլը հայտնեց վերջինիս դեսպանի վերադարձի մասին:

Իրան-Գերմանիա փոխհարաբերություններում ստեղծված իրավիճակում վերջինիս առեւտրական կենտրոնների միության պատասխանատու պաշտոնյա Քրիստոֆ Վոլֆն ապրիլի 11-ին հայտարարեց, որ երկու երկրների տնտեսական հարաբերությունների շուրջ բանակցելու նպատակով ապրիլի 21-26-ը նախատեսված է իրանական բարձրաստիճան պատվիրակության ժամանումը Գերմանիա: Նա միաժամանակ Գերմանիայի առեւտրատնտեսական ընկերություններին կոչ արեց չխառնել քաղաքական եւ տնտեսական հարցերը: Սակայն ապրիլի 15-ին իրանական կողմը հայտնել է, թե քանի որ ստեղծված իրավիճակում նման այցելությունը հնարավոր չէ, ուստի այն հետաձգում են:

Ապրիլի 17-ին Գերմանիայի խորհրդարանը (Բունդեսթագը) արտահերթ նիստ գումարեց Իրան-Գերմանիա փոխհարաբերությունների հարցը քննարկելու նպատակով: Գերմանիայի արտգործնախարար Կլաուս Քինկելը ելույթ ունենալով այդ նիստում, Իրանի պաշտոնատարներին կոչ արեց հարգել միջազգային օրենքները, քաղաքական ճիշտ գիծ ընդունելով եւ պատշաճ վերաբերմունք ունենալով թույլ տալ Գերմանիային եւ Եվրոպային վերսկսել Իրանի հետ բանակցությունները: Նա նշել է, որ նման քաղաքականությունը կհամապատասխանի նաեւ Իրանի շահերին: Գերմանիայի արտգործնախարարի ելույթը գնահատելիս պետք է հաշվի առնել մի շարք հանգամանքներ, որոնք հավանաբար ազդեցություն են ունեցել ելույթի վրա: Քինկելը Գերմանիայի զանգվածային տեղեկատվության միջոցների կողմից քննադատվում է, որ ջանքեր է գործադրել շարունակելու Իրանի նկատմամբ քննադատական երկխոսությունը: Մյուս կողմից միջազգային զանգվածային տեղեկատվական միջոցների օգնությամբ Իրանի վերաբերյալ հասարակական, մեղմ ասած, բացասական կարծիք է ձեւավորվել Գերմանիայում, ինչն անշուշտ ազդեցություն կունենա Գերմանիայում սպասվելիք ընտրությունների վրա, հանգամանք, որի հետ Քինկելը չէր կարող հաշվի չնստել:

Գերմանիայի խորհրդարանը հաստատեց կառավարությունը կազմող կուսակցությունների խմբակցության ներկայացրած որոշման նախագիծը, որով Իրանը դատապարտվում է միջազգային օրենքների կոպիտ խախտման եւ Իրանի Քրդստանի ժողովրդավարական կուսակցության 4 ղեկավար անդամների սպանությանը պետական կառույցների մասնակցության համար: Բունդեսթագը մերժեց ընդդիմադիր կուսակցությունների առաջարկած որոշման նախագիծը, որով Գերմանիայի կառավարությունից պահանջվում էր Իրան-Գերմանիա փոխհարաբերությունները իջեցնել ամենացածր մակարդակի:

Ե. Թ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Չուբայսը կոչ արեց 17,5 միլիարդով կրճատել Ռուսաստանի բյուջեն

17 ԱՊՐԻԼ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանի առաջին փոխվարչապետ Անատոլի Չուբայսը հայտարարեց, թե տնտեսական ճգնաժամը հաղթահարելու համար Ռուսաստանը պետք է խիստ կրճատի բյուջետային ծախսերը: Ելույթ ունենալով խորհրդարանի վերին պալատում՝ Չուբայսը կարծիք հայտնեց, թե բյուջետային ճգնաժամը վտանգում է պետության նորմալ գոյատեւումը եւ զգուշացրեց, որ ներկա բյուջեում անհրաժեշտ է փոփոխություններ մտցնել կրճատելով առնվազն 17,5 միլիարդ դոլարով: Ըստ Չուբայսի, հարկերի հավաքումն այս տարի հաջողվել է ապահովել նախատեսվածի ընդամենը 57 տոկոսի չափով:

Ալբանիայում համընդհանուր ընտրություններ՝ հունիսի 29-ին

17 ԱՊՐԻԼ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Միջազգային բանագնաց Ֆրանց Վրանիցկին հայտնեց այսօր, որ Ալբանիայի միացյալ կառավարության անդամ բոլոր քաղաքական ուժերը համաձայնել են համընդհանուր ընտրություններ անցկացնել հունիսի 29-ին: Քվեարկության պայմանների վերաբերյալ որեւէ համաձայնություն ձեռք չի բերվել: Այս հայտարարությունը Վրանիցկին արեց այսօր Ալբանիայի նախագահ Սալի Բերիշայի հետ մայրաքաղաք Տիրանայում կրկին հանդիպելուց հետո: Միեւնույն ժամանակ, իտալացի զինվորների առաջապահ խումբն այսօր ժամանեց ապստամբների կողմից վերահսկվող Վլորա նավահանգիստը Ալբանիայի հարավում: Այդ քաղաքը մեկն է այն բնակավայրերից, որտեղ իտալացիների ղեկավարած 6 հազարանոց միջազգային ուժերը պետք է վերահսկեն մարդասիրական օգնության առաքումը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Գիտությանը ծառայելու օրինակ

Կարո Ղաֆադարյանի ծննդյան 90-ամյակի առթիվ

Նրա գիտակից ողջ կյանքը նվիրված էր ազգային մշակույթի, պատմության համակողմանի ուսումնասիրությանը: Նշանավոր Հովհաննես Կարինցու ծոռն է, բանասեր ու ազգագրագետ Միաբանի զարմիկը: Միջնակարգը ծննդավայրի Կարապետյան դպրոցում է ստացել, բարձրագույնը Երեւանի համալսարանում, որտեղ ունկնդրել է իր համաքաղաքացիներ Հակոբ Մանանդյանին, Ստեփան Մալխասյանցին, ինչպես նաեւ Մանուկ Աբեղյանին, Աշխարհբեկ Քալանթարին, Հրաչյա Աճառյանին, մյուսներին: Գերազանց գնահատականներով ավարտելով պատմության ֆակուլտետը, քսանչորսամյա Կարո Ղաֆադարյանն աշխատանքի է հրավիրվում Էջմիածնի մատենադարանում, ուր զբաղվում է հայկական ձեռագրերի ուսումնասիրությամբ: Այստեղ, ձեռագրական հարուստ նյութերի հետազոտման հիման վրա, ծնվում են երիտասարդ գիտաշխատողի հայագիտական երախայրիքները. «Հայկական գրի սկզբնական տեսակները», «Ալքիմիան պատմական Հայաստանում», որոնք արժանանում են Մելքոնյան մրցանակի:

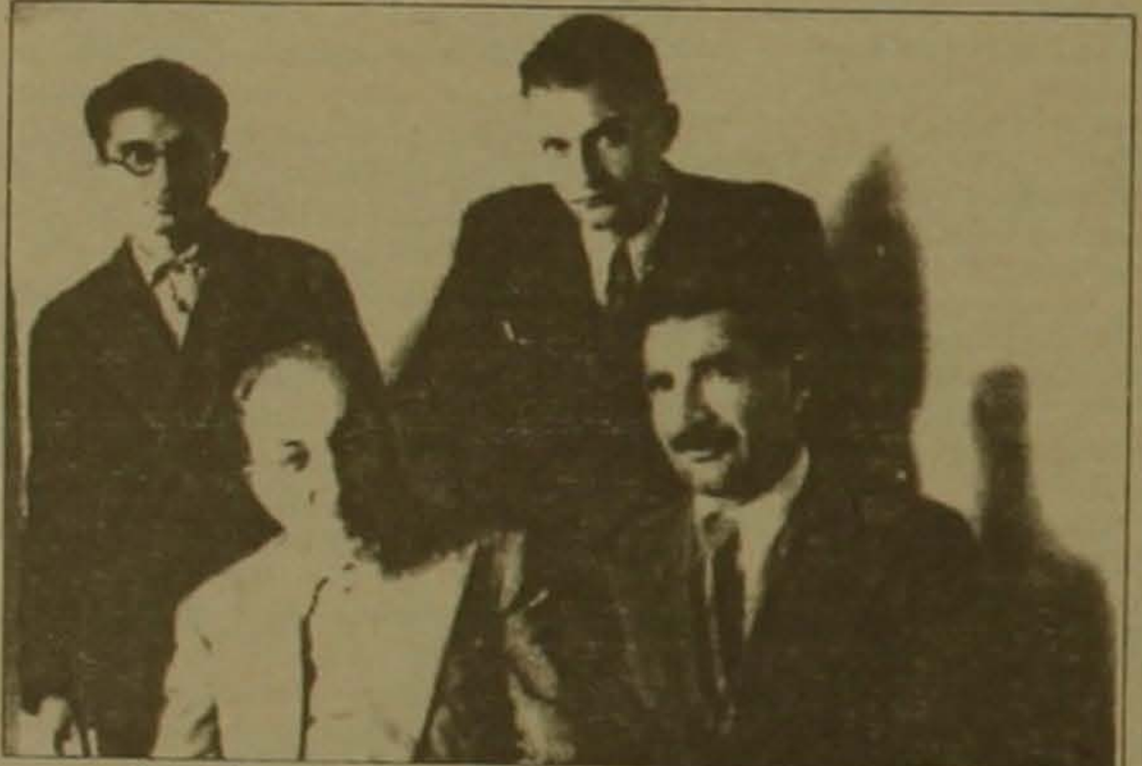

Ավետիք Իսահակյան, Կարո Ղաֆադարյան, կանգնած Արամ եւ Հովհաննես Ղանալանյան եղբայրներ

Քառորդ դար տնօրինում էր Հայաստանի պատմության պետական թանգարանի աշխատանքները՝ մեծապես նպաստելով ազգային մշակույթի եւ պատմության մեր կաճառի համակողմանի զարգացմանը: Այդ տարիներին թանգարանի ողջ կազմը լծվում է հնագիտական եւ ազգագրական արշավախմբերի աշխատանքներին՝ անմիջական պեղումներից ու հավաքչությունից մինչեւ նյութի գիտական մշակումն ու հրատարակումը: Թանգարանի տնօրենը գործուն մասնակցություն է ունենում երկրում կատարվող հնագիտական աշխատանքներին, գլխավորում Դվինի պեղումները, ծնվում են մի շարք նոր գործեր՝ նվիրված Հայաստանի հին եւ միջնադարյան պատմության ու մշակույթի չուսումնասիրված կամ քիչ ուսումնասիրված հարցերին, որոնցից արժանահիշատակ են «Կարմիր Բլուրի պեղումները», «Ավանի երկլեզվյան ծածկագիր արձանագրությունները», «Հաղբատ», «Սանահին վանքը եւ նրա արձանագրությունները» մենագրությունները:

Հիսունականի սկզբներից Կարո Ղաֆադարյանը աշխատում էր Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտում՝ գլխավորելով միջնադարյան հնագիտության բաժինը: Երկար տարիներ պրոֆեսոր Ղաֆադարյանը հնագիտություն էր ավանդում մայր համալսարանում: Դիպուկ ու տեղին դիտողություններով, խորհուրդներով, բանիմաց գրախոսականներով նա մեծ նպաստ է բերել հանրապետությունում լույս տեսնող պատմա-բանասիրական հանդեսներին, եղել է դրանցից շատերի գլխավոր խմբագիրը:

Պատմագիտության դոկտոր Ղաֆադարյանի հետազոտությունների գլուխգործոցը Դվինին նվիրված երկհատոր ծավալուն աշխատությունն է, ուր մանրակրկիտ ու ծավալուն ուսումնասիրության առարկա են դարձել Հայաստանի միջնադարյան խոշորագույն քաղաքներից մեկի ավերակները, պեղումների նախապատմությունը եւ բուն պատմությունը մինչեւ մեր օրերը: Այսպիսով, ձեւավորվում է Դվինի հնագիտական դպրոցը որպես կատարյալ նախօրինակ հայ հնագիտության պատմության ամբողջ ժամանակաշրջանում: Սակայն Դվինին նվիրված հայ գիտնականի հետազոտության արժեքը դրանով չի սահմանափակվում: Այն [illegible] նշանակություն ունի Հայաստանի հնագույն քաղաքների տնտեսական, արտադրական կյանքի, արհեստագործության, առեւտրի եւ մշակույթի տարբեր բնագավառների, ինչպես նաեւ արտերկրյա տնտեսական եւ մշակութային կապերի ուսումնասիրման համար ընդհանրապես: Բեղուն գիտնականի համար հնագիտությունն իրավամբ ամենաամփոփ գիտությունն է: Այս սկզբունքով էլ նա գործում էր՝ պեղված նյութական արդյունքները համեմատելով վիմագիր տեղեկությունների ու ուսումնասիրության տվյալների հետ, զուգորդելով ճարտարապետական հուշարձանների կառուցողական ու պատմական բովանդակությունը: Հետազոտությունների ժամանակ առանձնակի ուշադրություն էր դարձնում հիշատակագրերին, արձանաքանդակներին, արքայապատկերներին, մյուս մասունքներին: Նրա բոլոր աշխատություններում առկա է գիտական եւ զուտ մարդկային բարեխղճությունը: Նա հատուկ վերաբերմունք ուներ իր ղեկավարած արշավախմբի յուրաքանչյուր մասնակցի անձին ու գործին, որի արտահայտությունն է նաեւ նրանց անվանական հիշատակությունը աշխատություններում ըստ գործունեության ժամանակաշրջանի տեղակալից մինչեւ գործնական ուսումնասիրության եկած ուսանողը, որոնք նրա գործի շարունակողներն են եւ երախտիքի մեծ զգացումով են արտաբերում ուսուցչի անունը:

Կարո Ղաֆադարյանը կաբինետային գիտնական չէր: Նա հաճախակի ոտքով անձամբ այցելում էր ուսումնասիրած հնավայրերը, տեղում զննում այս կամ այն հուշարձանը, վանքերի կամ ամրոցների դժվարամատույց մասերում դրոշմված արձանագրությունները վերծանելու նպատակով մագլցում պատերն ի վեր, անձամբ ընդօրինակում բնագրերը:

Հայոց հնագիտական հազարաշերտ ընդերքի՝ մեր բազմադարյան պատմության խոր ուսումնասիրությունները [illegible] են աշխարհի տարբեր հանդեսներում, որտեղ նա ներկայանում է իր գիտական նախասիրության եւ հետաքրքրությունների բազմերանգ դրսեւորումներով:

Պաշտամունքի էր հասնում նրա ակնածանքը դեպի հայ մշակույթի մեծերը: Մշտապես հայագիտության շահերով ապրող գիտության մշակը Մեծ հայրենականի դժնդակ տարիներին իր խորին հարգանքը մատուցեց Թորամանյանի հիշատակին: Ազգային թանգարանի տնօրենի ծանր աշխատանքի բազմազբաղ պաշտոնի պայմաններում, վիթխարի ջանքերի ու զրկանքների գնով գլուխ է բերում հայկական ճարտարապետության գիտական ուսումնասիրության հիմնադիր Թորոս Թորամանյանի գիտական ժառանգության ստվարածավալ երկհատոր հրատարակությունը իր համաքաղաքացի Հակոբ Կոջոյանի ճաշակով ձեւավորված տպագրությամբ: Շնորհիվ այդ հատորների, մեր առջեւ ծառանում է հանճարեղ Թորամանյանը: Այդ գիտական սխրանքի, հերոսական աշխատանքի համար մեծ հետազոտողի անունը սերունդների մեջ միշտ դրոշմված կմնա որպես գիտությանը ծառայելու գեղեցիկ օրինակ:

ԼԵՒՈՆ ԿԱՆՑՅԱՆ

Այժմ նաեւ սարսափ մուլտֆիլմեր

Ոչ միայն կաբելային, այլ նաեւ հայկական պետական հեռուստատեսության ծրագրերով, Ար-ով եվրոպական եւ ամերիկյան կինոարտադրանքի ցուցադրումը արդեն կատարում է իր «առաքելությունը»: Բռնություն եւ այլասերում քարոզող, անճաշակ եւ սարսափազդու այդ ֆիլմերի առկայությանը մեր հասարակությունը ցավոք արդեն հաշտվել է: Այդ ֆիլմերը դիտում են մանկապարտեզի տարիքի երեխաներից մինչեւ մեծահասակները: Դեռ ավելին, կաբելային հեռուստատեսությամբ ցուցադրելու այլ բան չունենալով, իրար ետեւից՝ առանց ընդմիջման, ամբողջ օրը կարող են «վիդեոֆիլմեր» ցուցադրել: Այդ չարաբաստիկ ֆիլմերի ցուցադրումը կարծես քիչ համարելով, սկսել են նմանատիպ մուլտֆիլմեր ցուցադրել:

Երեխաների համար նախատեսված մուլտֆիլմերը, որոշ վերապահումներով, նույն նպատակն են հետապնդում, ինչ ֆիլմերը եւ խաթարում են մանուկների հոգեւոր աշխարհը, քանզի ներծծված են չարությամբ:

Մանուկների գեղագիտական դաստիարակության համար անհրաժեշտ է, որ ամեն ինչ գեղեցիկ լինի, իսկ, օրինակ, Դիսնեյի համարյա բոլոր հերոսները տհաճ միմիկա ունեն, տգեղ են, սարսափազդու կամ էլ լավագույն դեպքում տհաճ տպավորություն են թողնում: Իսկ նրանց արարքները վայրագություն են:

Մի՞թե դժվար է գտնել պետական հեռուստատեսությամբ միայն լավ մուլտֆիլմեր ցուցադրելը: Հայկական եւ ռուսական մուլտֆիլմերը դրսի մուլտֆիլմերին զիջում են միայն տեխնիկապես, բայց ամենակարեւորը, գեղեցիկ են, բարի, ներքին բովանդակությամբ հարուստ, սակայն արդեն դուրս են մղվում հեռուստատեսությունից՝ ցուցադրվելով միայն տոն օրերին: Արտասահմանյան մուլտֆիլմերից հարկավոր է ընտրել լավագույնները, ոչ թե ասել արտասահմանյան են եւ ցուցադրել ինչ պատահի՝ ինչ-որ ռոկեր մկներ կամ «բոյեւիկներ»: Այդ մուլտֆիլմերը մեզ համար չեն, խորթ են մեր աշխարհընկալմանը, ազգային հոգեբանությանը: Հայաստանի նման ծանր ժամանակներ ապրող երկրի երեխաներին միայն գեղեցիկ եւ խաղաղ մուլտֆիլմեր են պետք: Ա. Ա.

ԲՈՍՏՈՆ

Ալեք Քեշիշյանի նոր սցենարը՝ ցեղասպանության մասին

Բոստոնի (Մասաչուսեթս) «Լենգդաուն սթրիթ Փլեյհաուս» թատերաշենքում ապրիլի 28-ին առաջին անգամ ընթերցանության ձեւով հասարակությանն է ներկայացվելու Լաուրա Բեռնիերիի եւ Ալեք Քեշիշյանի «Ամենամութ գիշերը» վերնագրով նոր սցենարը, որը պատմում է հայկական ցեղասպանության մասին, հաղորդում է «Արմինըրն Միրոր Սփեքթեյթըրի» գրասենյակից ստացված ֆաքսը: Որպես «պատմական ֆոնի վրա ողբերգական եւ սարսափելի մի պատմություն» ներկայացված պիեսը պատմում է առաջին համաշխարհայինի օրերին Թուրքիայում ծավալվող դեպքերի եւ դրանց արանքում ծնված անպատասխան սիրո մասին:

Նյու Յորքում իր նշանածին թողնելով՝ երիտասարդ Դիանան ընկերներին այցելելու նպատակով Կոստանդնուպոլիս է ժամանում, որտեղ հանդիպում եւ սիրահարվում է հայազգի Հայկին:

Պատերազմի թոհուբոհի մեջ, թշնամական մթնոլորտում Դիանան հայտնվում է դժվարին կացության առաջ. նա պետք է մտածի նշանածին հավատարիմ մնալու, Հայկի հանդեպ տածած սիրո եւ նաեւ իր անվտանգության մասին: Մանչեսթրում (Նյու Հեմփշիր) ծնված Ալեք Քեշիշյանը Հոլիվուդում համբավի արժանացավ Մադոննային նվիրված հայտնի ֆիլմով, որի պրոդյուսերն էր: Լաուրա Բեռնիերին նույնպես հայ է ծագումով:

Հ. Ծ.

Տեղեկատվական տոնավաճառ՝ առանց առուվաճառքի

ԱՅՐԵՔՍ կրթական-տեղեկատվական կենտրոնը, որ Հայաստանում գործում է 1992 թվականից՝ մի կողմից իրականացնելով ԱՄՆ-ում կրթություն ստանալու կամ հետազոտություններ կատարելու հետ կապված կրթական ծրագրեր, մյուս կողմից՝ ծառայելով որպես կրթական-խորհրդատվական կենտրոն ամերիկյան քոլեջների, համալսարանների վերաբերյալ, ապրիլի 18-ին իր երկրորդ ամենամյա տեղեկատվական տոնավաճառն անցկացրեց Հայաստանի ճարտարապետների միությունում: Առաջին նմանօրինակ տոնավաճառը տեղի էր ունեցել նախորդ տարվա ապրիլին՝ ԱՄՆ դեսպանատանը:

Կենտրոնի ծառայություններից (տեղեկատվություն ԱՄՆ կրթական համակարգի, գիտահետազոտական առաջարկներ կազմելու, ԱՄՆ սովորելու մեկնելու դիմումներ եւ հայցադիմումներ ներկայացնելու ձեւերի վերաբերյալ եւ այլն) կարող են օգտվել բոլոր հետաքրքրվողները՝ անկախ տարիքից եւ կրթությունից: Կենտրոնում գործում է գրադարան, ցանկացողներին ինտերնետ միջազգային էլեկտրոնային ցանցի միջոցով տեղեկություններ են տրվում ամերիկյան կրթական համակարգի եւ գիտահետազոտական աշխատանքների վերաբերյալ, յուրաքանչյուր չորեքշաբթի անցկացվում են փորձնական TOEFL կոչվող քննություններ, որ հնարավորություն են տալիս ծանոթանալու իրական քննությունների անցկացման պայմաններին:

«Մեր կենտրոնի աջակցությամբ յուրաքանչյուր տարի մոտ 50 հայ ուսանողներ կամ հետազոտողներ են մեկնում ԱՄՆ՝ սովորելու ամերիկյան քոլեջներում ու համալսարաններում կամ զբաղվելու հետազոտական աշխատանքներով: ԱՅՐԵՔՍ-ը գրասենյակներ ունի ԱՊՀ 6 երկրներում, որոնցից 4-ում նաեւ կրթական-խորհրդատվական կենտրոններ: Տոնավաճառը հնարավորություն է տալիս մեկ օրում անել այն, ինչ անում ենք ամիսների ընթացքում», ասաց մեզ ԱՅՐԵՔՍ-ի հայաստանյան կենտրոնի տնօրեն Զարուհի Հովհաննիսյանը:

Տեղեկատվական տոնավաճառի ծրագիրը հագեցած էր դասախոսություններով, համապատասխան քննարկումներով վերոհիշյալ հարցերի վերաբերյալ, տեղի ունեցավ մրցույթ՝ «Լավագույն հիմնավորող հայցադիմում» թեմայով, որի 3 հաղթողներին շնորհվեցին մրցանակներ: Տոնավաճառը, որտեղ, ի դեպ, ի տարբերություն այլ տոնավաճառների, ոչինչ չէր վաճառվում, ավարտվեց վիճակախաղով, որում (համարակալված կտրոններով) ընդգրկվեցին միջոցառման բոլոր մասնակիցները:

[illegible] ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Մագիստրոսի գիտական աստիճան

Սեյսմիկ ճարտարագիտություն, արդյունաբերական ճարտարագիտություն, քաղաքագիտություն, գործարար ղեկավարում

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանն սկսում է 1997-1998 ուսումնական տարվա դիմորդների փաստաթղթերի ընդունումը: Ընդունելությունը կազմակերպվում է արդյունաբերական ճարտարագիտություն, սեյսմիկ ճարտարագիտություն, գործարար ղեկավարում եւ քաղաքագիտություն մասնագիտությունների գծով:

Դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան բնագավառի բարձրագույն կրթություն. քաղաքացիական շինարարություն կամ մեխանիկա սեյսմիկ ճարտարագիտության M.Eng. աստիճանի համար, ճարտարագիտություն, մաթեմատիկա, մեխանիկա արդյունաբերական ճարտարագիտության M.Eng. աստիճանի համար, պատմություն, իրավագիտություն, լեզուներ կամ հասարակական գիտությունների այլ բնագավառներ քաղաքագիտության MA աստիճանի համար, մաթեմատիկա, տնտեսագիտություն, ճարտարագիտություն MBA աստիճանի համար:

Անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր է:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն
1. Դիպլոմ եւ ներդիր՝ իրենց պատճեններով
2. Երեք երաշխավորագիր-նամակ
3. Լրացնեն դիմում եւ ֆինանսական հնարավորությունների մասին տեղեկանք:

Փաստաթղթերի ընդունման համար կանխավճարը դրամով կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետը 1997 թ. մայիսի 26 է:

Բոլոր դիմորդները 1997 թ. մայիսի 6-ին կհանձնեն անգլերեն լեզվի իմացությունը գնահատող քննություն (բացառությամբ այն դիմորդների, որոնք վերջերս ստացել են TOEFL քննության 550 եւ ավելի միավորներ): Առաջին փուլով անցած այն դիմորդները, որոնք չեն բավարարի անգլերեն լեզվի իմացության պահանջված մակարդակը, կմասնակցեն 1997 թ. մայիսին ՀԱՀ-ում սկսվող անգլերեն լեզվի արագացված դասընթացին: Անգլերեն լեզվի արագացված դասընթացների ուսման վարձը կազմում է ԱՄՆ 300 դոլարին համարժեք գումար:

Հիմնական ծրագրում վերջնական ընդունելությունը կկատարվի դիպլոմի ներդիրի միջին ցուցանիշի, նախապատրաստական փուլում դիմորդների ցուցաբերած առաջադիմության եւ տվյալ ծրագրի համար անհրաժեշտ բնագավառի քննական արդյունքների հիման վրա (GMAT կամ GRE): Ուսման տեւողությունը հիմնական ծրագրի համար երկու տարի է: Հիմնական ծրագիր ընդունված բոլոր ուսանողները պետք է ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ ստորագրեն ավարտելուց հետո երեք տարի Հայաստանում մնալու եւ աշխատելու մասին պայմանագիր:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀԱՀ-ի ընդունելության գրասենյակ:

Հասցե՝ Մարշալ Բաղրամյան 40, առաջին հարկ, 19 սենյակ, հեռախոս 27-16-29:

ՀԱՀ-ը ռասայական, կրոնական, սեռային կամ ազգային խտրականություն չի ճանաչում:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Արարատը» կարեւոր հաղթանակ տարավ

ՀՀ առաջնությունում երկրորդ տեղի համար պայքարը սրվում է

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Երեկ կայացած երեք հանդիպումներով ավարտվեց ֆուտբոլի Հայաստանի առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի 18-րդ տուրը, որի կենտրոնական հանդիպումը երեւանյան «Արարատ» եւ «Երեւան» թիմերի միջեւ անցկացվեց Աբովյանի քաղաքային մարզադաշտում:

Թիմերի մրցաշարային դիրքը իր կնիքը թողեց խաղի վրա, քանի որ խաղաքարտին էր դրված երկրորդ տեղի հարցը, ասել է թե նաեւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության ուղեգիրը: Այս հանգամանքի հետեւանքով էր, որ մրցամարտը անցավ լարված, հաճախ նաեւ կոպիտ պայքարում: Դա են վկայում հանդիպման գլխավոր մրցավար, ՖԻՖԱ-ի մրցավար Կարեն Նալբանդյանի ցույց տված 4 դեղին քարտերը:

«Արարատը» բավականին ակտիվ սկսեց խաղը եւ շուտով եզրային տուր ճեղքումների շնորհիվ իրար հետեւից մի քանի սուր պահեր ստեղծեց մրցակցի դարպասին: Հիշարժան է 5-րդ րոպեին խաղարկված կոմբինացիան՝ Վիգեն Աբրահամյանը աջից ներխուժեց տուգանային հրապարակ եւ դիպուկ փոխանցումով հարվածի դուրս բերեց Սեդրակ Բաբայանին, վերջինիս մոտ տարածությունից շեշտակի հարվածից հետո գնդակը կպավ ձողափայտին եւ թռչում էր կիսայտնի դար[illegible] ային գլխով ետ մղեց երեւանցի Կարեն Գրիգորյանը: Արարատցիները շարունակում էին տիրել տարածքային առավելությանը: Անհատական հմտության եւ դրիբլինգի շնորհիվ Արկադի Անդրեասյանի սաները արդեն դաշտի կենտրոնում «խաղից դուրս էին» թողել մրցակցի ֆուտբոլիստներին: Այս դրվագներում «Երեւանի» խաղացողները ստիպված էին անհատական անցումներով ճեղքել մրցակցի պաշտպանությունը, բայց նման դեպքերում էլ գրոհը հաճախ խափանվում էր արդեն տուգանային հրապարակի մատույցներում: «Արարատում» վերջին պաշտպանի դերը հիանալի էր կատարում Հակոբ Մկրյանը: Այնուամենայնիվ 22-րդ րոպեին «Արարատի» պաշտպանները սխալ թույլ տվեցին: Արարատցիները փորձեցին արհեստական խաղից դուրս վիճակ ստեղծելով ծուղակի մեջ գցել «Երեւանի» արագաշարժ հարձակվողներին, սակայն պաշտպաններից մեկը մի փոքր ետ մնաց խաղընկերներից, որոնց ջանքերը խափանվեցին: Նման իրադրությունում արագ եւ ճիշտ կողմնորոշվեց Լեւոն Սարգսյանը, որը տիրելով գնդակին աջ եզրից այն հասցեագրեց Հենրիկ Բերբերյանին, որն էլ գլխի հարվածով գնդակն ուղարկեց Հարություն Աբրահամյանի պաշտպանած դարպասը 1-0: Այս գոլը վիճաբանությունների տեղիք տվեց: Եզրային մրցավարի որոշումը հատկապես բուռն էր քննարկում «Արարատի» ավագ մարզիչ Արկադի Անդրեասյանը: Բաց թողած գոլը «սառը ցնցուղի» ազդեցություն ունեցավ «Արարատի» ֆուտբոլիստների վրա. նրանք մի փոքր շփոթվել էին, ինչից էլ օգտվեցին «Երեւանի» խաղացողները: 8 րոպե անց նման իրադրությունում նրանք կարող էին կրկնապատկել հաշիվը, սակայն փորձն անհաջող էր:

Երկրորդ խաղակեսում հանդիպման պատկերը կտրուկ փոխվեց: Արարատցիները պարզապես «կողպել» էին մրցակցին նրանց կիսադաշտում: Մոտ 20 րոպե «Երեւանի» ֆուտբոլիստներին չէր հաջողվում անցնել դաշտի կենտրոնը: Ինչպես ասում են, գոլը հասունանում էր եւ [illegible] «Երեւանի» նախկին խաղացող Արթուր Մինասյանը դիպուկ հարվածով եզրափակեց խաղընկերների գրոհը: Չբավարարվելով ձեռք բերածով արարատցիները շարունակում էին ճնշում գործադրել մրցակցի դարպասին եւ 79-րդ րոպեին «Արարատի» հարձակվող Արամ Ոսկանյանը աջից ներխուժեց տուգանային հրապարակ ու արդեն պատրաստվում էր հարվածել, երբ նրան կոպիտ հնարքով վայր գցեց Գագիկ Մանուկյանը: Մրցավար Նալբանդյանը իրավացիորեն ցույց տվեց 11 մ հարվածի նշանակետը: Գնդակին մոտեցավ փոխարինման դուրս եկած Արամ Նիգոյանը եւ խորամանկ հարվածով ստիպեց «Երեւանի» դարպասապահ Արթուր Ավագյանին գնդակը դուրս բերել դարպասի ցանցից 2-1: Դրանից հետո խաղը մի փոքր հավասարվեց: Այժմ արդեն «Երեւանի» ֆուտբոլիստներն էին մեծ ուժերով առաջ նետվել: Սակայն միթե չէ, որ նրանք հասցնում էին ժամանակին հետ վերադառնալ եւ ամրացնել պաշտպանությունը: Ուստի արարատցիների պատասխան խոցումները բավականին վտանգավոր էին: Իսկ երբ արդեն վայրկյանաչափը ավարտել էր խաղի 90 րոպեների հաշվումը (մրցավարը ավելացրել էր հանդիպման տեւողությունը), 3-րդ անգամ գնդակը հայտնվեց «Երեւանի» դարպասում: Դարպասապահ Արթուր Ավագյանը լքել էր դարպասը եւ փաստորեն ստանձնել վերջին պաշտպանի դերը: Ստանալով գնդակը նա փորձեց շրջանցել «Արարատի» հարձակվողին, սակայն սխալվեց: «Երեւանի» պաշտպանները խուճապի մատնվեցին, իսկ «Արարատի» կիսապաշտպանները արագ կողմնորոշվելով, գնդակը փոխանցեցին առանց հսկողության մնացած Կարեն Բարսեղյանին: Վերջինս չխորշեց հարվածել մոտ 20 մետրից, եւ գնդակը դիպչելով «Երեւանի» պաշտպան Արմեն Կարապետյանին, շեղեց ուղղությունն ու անակնկալի եկած դարպասապահի կողքով գլորվեց դարպասը:

Այսպիսով, «Արարատն» իր համար հույժ կարեւոր հաղթանակ տարավ: Իսկ երկրորդ տեղի համար պայքարը հավասարապես կբորբոք[illegible] նոր թափով:

«ՓՅՈՒՆԻԿ»–«ՂԱՐԱԲԱՂ» 2-0 (1-0)
1-0 Արամայիս Տոնոյան (6')
2-0 Համլետ Մխիթարյան (85')
«ՇԻՐԱԿ»–«ԿՈՏԱՅՔ» 1-0 (0-0)
1-0 Արա Ադամյան (71')

Մրցաշարային աղյուսակը մարտի 19-ի դրությամբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	17	15	2	0	48-4	47
2. Երեւան	17	13	1	3	45-16	40
3. Արարատ	18	13	1	4	41-17	40
4. Շիրակ	17	11	2	4	41-10	35
5. Վան	18	10	0	8	38-26	30
6. Ցեմենտ	16	9	3	4	31-19	30
7. Կոտայք	17	7	4	6	32-14	25
8. Ղարաբաղ	17	6	2	9	19-21	20
9. ՀՄՄ	18	6	1	11	24-42	19
10. Արաբկիր	18	2	0	16	10-77	6
11. Զանգեզուր	17	1	3	13	5-54	6
12. ԲԿՄԱ	18	1	1	16	10-44	4

ՀԱՄԱՌՈՏ

Շվեյցարացիները անակնկալ են մատուցում

Սանկտ Պետերբուրգի մեծ մրցանակի խաղարկության տափօղակով հոկեյի միջազգային երիտասարդական մրցաշարում տեղի ունեցան հերթական հանդիպումները: Ֆինները 3-1 հաշվով հաղթեցին չեխերին, իսկ շվեյցարացիները անակնկալ պարտության մատնեցին շվեդներին (2-0): Այսպիսով Ֆինլանդիայի եւ Շվեյցարիայի հավաքականները, վաստակելով 3-ական միավոր, ստանձնեցին առաջատարի դերը: Մինչ այդ տարբեր երկրների ազգային հավաքականները նախապատրաստվում են ապրիլի 26-ին Ֆինլանդիայում մեկնարկող աշխարհի առաջնությանը, անցկացնելով ընկերական հանդիպումներ ապագա մրցակիցների հետ: Շվեդները երկու անգամ հաղթեցին ֆինն հոկեյիստներին՝ 7-4 եւ 4-3, իսկ չեխերը 6-1 հաշվով ջախջախեցին նորվեգացիներին:

«Լեսթերը» անգլիական լիգայի գավաթակիր

Այս մրցաշրջանում անգլիական լիգայի ֆուտբոլի գավաթը վիճարկեցին «Լեսթերը» եւ «Միդլսբրոն»: Առաջին խաղակեսում հաշիվը կարող էր բացել էմիլ էսկին՝ «Լեսթերից», բայց նրա հարվածը ետ մղեց դարպասապահը: «Միդլսբրոյի» երկրպագուները մեծ հույսեր էին կապել «լեգեոներներ» Էմերսոնի, Ժունինյոյի եւ Ռավանելլիի հետ: Սակայն 2 բրազիլացիները եւ իտալացին չկարողացան խոցել մրցակցի դարպասը: Մինչդեռ լրացուցիչ ժամանակի 9-րդ րոպեին «Լեսթերի» հարձակվող Սթիվ Կլերիջը դիպուկ հարվածով գնդակն ուղարկեց մրցակցի դարպասի անկյունը: «Միդլսբրոն» կարող էր հավասարեցնել հաշիվը, բայց այդ փորձերն անհաջող ավարտվեցին: Այսպիսով, 1997-98 թթ. եվրոպական երկրների Գավաթակիրների գավաթի մրցաշարում Անգլիան կներկայացնի «Լեսթերը»:

Էրիկ Կանտոնան Հիսուս Քրիստո՞ս

Ֆրանսիացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Էրիկ Կանտոնայի պատկերը հայտնվեց կենտրոնում մի կտավի, որը ներկայացված է Մանչեսթերի գեղարվեստի պատկերասրահում: Անգլիացի նկարիչ Մայքլ Բրաունը Էրիկին պատկերել է Հիսուս Քրիստոսի տեսքով: Իսկ Կանտոնային շրջապատող հռոմեական զինվորները նրա թիմակիցներն են «Մանչեսթեր Յունայթեդում»: Վերածննդի դարաշրջանի հանրահայտ կտավի ինքնատիպ վերարտադրանկարը ցուցահանդեսից հետո կտեղափոխվի ֆրանսիացի ֆուտբոլիստի տուն:

Ինքնավստահության հետեւանքը

Ռուսաստանցի օլիմպիական չեմպիոն Դենիս Պանկրատովը վշտացրեց իր երկրպագուներին, չընկնելով 100 մ բատերֆլյայով մրցատարածության եզրափակիչ՝ 25 մետրանոց լողավազանում լողի աշխարհի առաջնության առաջին օրը: Ինչպես Գյոթեբորգից (Շվեդիա) հայտնում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, Պանկրատովը այնքան վստահ էր իր ուժերին, որ հակառակվելով մարզչին, հրաժարվել է տվյալ դեպքում սովորական արարողությունից՝ մեկնարկից առաջ մարմինը սափրելուց: Իսկ մրցատարածությունում առաջին ժամանակը գրանցեց շվեդ Լարս Կոլլանդերը՝ 51,95 վրկ:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Վիճակահանություն պատանիների համար

Մալայզիայի մայրաքաղաք Կուալա Լումպուրում տեղի ունեցավ ֆուտբոլի աշխարհի երիտասարդական առաջնության (մինչեւ 20 տարեկանների) վիճակահանությունը: Առաջնության եզրափակիչ փուլը տեղի կունենա Մալայզիայում, հունիսի 16-ից հուլիսի 5-ը: Ենթախմբերը հետեւյալ տեսքն ունեն.

«A» խումբ. Մալայզիա, Մարոկկո, Ուրուգվայ, Բելգիա:
«B» խումբ. Հր. Կորեա, ՀԱՀ, Ֆրանսիա, Բրազիլիա:
«C» խումբ. Գանա, Իռլանդիա, Չինաստան, ԱՄՆ:
«D» խումբ. Ճապոնիա, Իսպանիա, Կոստա Ռիկա, Պարագվայ:
«E» խումբ. Հունգարիա, Արգենտինա, Ավստրալիա, Կանադա:
«F» խումբ. Մեքսիկա, ԱՄԷ, Կոտ դ'Իվուար, Անգլիա:

Ինչպես տեսնում եք, մասնակիցների թվում չկա ԱՊՀ որեւէ երկիր:

1/8 եզրափակիչ փուլում պայքարը կշարունակեն ենթախմբերի երկուական լավագույն հավաքականները, ինչպես նաեւ երրորդը ճանաչված թիմերից բարձր ցուցանիշներ ունեցող չորսը:

Ռուս հնգամարտուհին չի զիջում դիրքերը

Ժամանակակից հնգամարտի աշխարհի գավաթի խաղարկության երրորդ փուլը շահեց ռուսաստանցի Ելիզավետա Սուվորովան: Հունգարիայում կայացած մրցումներում նա շրջանցեց համապատասխանաբար երկրորդ եւ երրորդ տեղերը գրաված ֆրանսուհի Կարոլինա դե լա Մերին եւ իր համերկրացի Ելենա Սերգեեւային: Աշխարհի գավաթի խաղարկության ընդհանուր հաշվարկում եւս Սուվորովան ընթանում է առջեւից:

Ռոնալդոն... թենիսիստ

Օրերս Իսպանիայի ֆուտբոլի առաջնության «Բարսելոն»–«Ատլետիկո» խաղում հեթ-տրիկի հեղինակ դարձած 1996 թ. աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ, կատալոնյան թիմի բրազիլացի ռմբարկու Ռոնալդոն համաձայնվեց մասնակցել Իսպանիայում մեկնարկած թենիսի միջազգային մրցաշարին: Ճիշտ է, դա կարճ տեւեց, խաղալով հայտնի թենիսիստների հետ նրանց կանոններով, Ռոնալդոն առաջարկեց կոմբինացիոն խաղ ցուցադրել սովորական ֆուտբոլային գնդակի միջոցով:

Լոտոհոլ

վիճակախաղի 16 խաղարկության

արդյունքները ըստ տարբերակների

1	2	3	4	5
28	1	3	7	0

«ԼՈՏՈՀՈԼԸ» ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ՁԵԶ

Լենինգրադյան 48, տոտոլոտոյի կրպակներ, հեռ. 39-11-23, 39-14-81

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ
Վկայագիր/մագիստրոսի կոչում շնորհող ծրագիր
1997-1998 թթ.

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանն ընդունում է դիմումներ «Հասարակական առողջապահություն» վկայագիր/մագիստրոսի կոչում շնորհող ծրագրի համար: «Հասարակական առողջապահություն» ծրագրի նպատակն է համապատասխան կրթությամբ մասնագետներ ապահովել հասարակական առողջապահության ոլորտում աշխատելու համար: Առանձնահատուկ ուշադրություն կհատկացվի առողջապահության հիմնական գիտությունների ուսումնասիրմանը, ներառյալ ծրագրավորումը, գնահատումը, կառավարումը, կապի միջոցները, համաճարակաբանությունը եւ ղեկավարումը:

Դիմորդները պետք է լինեն բժշկական (ատամնաբուժական բաժինը ներառյալ) եւ անասնաբուժական ինստիտուտների շրջանավարտներ, կամ ճարտարագիտական, բնագիտական, հասարակագիտական կամ այլ հարակից մասնագիտությունների բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք, որոնք ունեն առողջապահության կառավարման կամ հասարակական առողջապահական ծառայության բնագավառում առնվազն երկու տարվա աշխատանքային փորձ:

ՀԱՀ ընդունվելու համար անհրաժեշտ է ունենալ ընդհանուր գնահատականների 4.0 եւ բարձր միջին ցուցանիշ, ինչպես նաեւ TOEFL քննությունից հավաքել 550 միավոր կամ ՀԱՀ-ում մայիսի 6-ին կազմակերպվող անգլերեն լեզվի իմացությունը գնահատող քննությունից ստանալ բարձր գնահատական: Անհրաժեշտ է նաեւ բավարար գնահատական ստանալ յուրաքանչյուր հոկտեմբերին ՀԱՀ-ում կազմակերպվող GRE քննությունից: Այն դիմորդները, որոնք չեն բավարարի անգլերեն լեզվի իմացության պահանջված մակարդակը, կմասնակցեն 1997 թ. մայիսին ՀԱՀ-ում սկսվող անգլերեն լեզվի արագացված դասընթացին, որի ուսման վարձը կազմում է ԱՄՆ 300 դոլարին համարժեք գումար:

1998 թվ. գարնան, ամռան եւ աշնան ընթացքում ուսանողները կունկնդրեն հետեւյալ դասընթացները. առողջապահության ղեկավարում եւ կառավարում, կենսավիճակագրություն, համաճարակաբանություն, առողջապահության տեղեկատու համակարգեր, շրջակա միջավայրի առողջապահություն եւ վարքագծային գիտություններ:

1999 թվ. ՀԱՀ-ը նախատեսում է հասարակական առողջապահության երկրորդ տարվա դասընթացներ, որոնք ավարտելուց հետո կշնորհվի հասարակական առողջապահության մագիստրոսի կոչում:

Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետը սույն թվականի մայիսի 2-ն է: Փաստաթղթերի ընդունման համար կանխավճարը դրամով կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Դիմումների ձեւերը կարելի է ստանալ ՀԱՀ-ի ընդունելության գրասենյակից: Հասցեն՝ Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 սենյակ, հեռախոս 27-16-29:

Դիմորդների վերջնական ընտրությունը կկատարվի 1998 թվ. փետրվար ամսին: Բոլոր ուսանողները պետք է ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ պայմանագիր ստորագրեն ավարտելուց հետո երեք տարի Հայաստանում մնալու եւ աշխատելու մասին:

ՀԱՀ-ը ռասայական, կրոնական, սեռային կամ ազգային խտրականություն չի ճանաչում:

digitised by A.R.A.R.@

ԵՐԿՈՒ ՎԱՐԴԵՐԸ ԴԵՌ ՏԱՐԲԵՐԱԿԻՉ ՆՇԱՆ ՉԵՆ

Ստուգեք Ձեր գնած պարկը, եթե դրա վրա նշված է մեր անունը, նշանակում է ցորենի ալյուրը իտալական է: Մեր գործարանային դրոշմը՝

Grandi Molini Italiani,

Ձեր միակ երաշխիքն է:

«GRANDI MOLINI ITALIANI»-ն իսկական իտալական ցորենի ալյուր է:

«Պարբերական» հրատարակչութեան տպարան. Երեւան-23, Արշակունեաց 2. Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69149. Պատուէր 557. Տպաքանակը 3000. Ստորագրուած է տպագրութեան 18. 05. 1997. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@